

Π Ε Δ Α - P E D A N I I

ΚΙΟΤ ΔΙΟΣΚΟ-
ΡΙΔΟΥ ΑΝΑΖΑ-
ΒΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ
ΕΒΔΟΜΟΝ.

DIOSCORIDIS A-
NAZARBEI, LIBER
SEPTIMVS.

Περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ
περὶ λυσσῶντος κυνός.

Κεφ. α.

De venenatis, in quo
& de cane rabioso.

Cap. I.

10

ΟΝ μὲν πε-
ρὶ τῶν ἰοβόλων
ζώων καὶ θα-
νασίμων φαρ-
μάκων λόγον
προηέμεθα

διελθεῖν, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ

15 περιουσιμικοῦ τόπου· καὶ γὰρ
οὐδενὸς τῶν ἄλλων ἦσαν ἀ-
ναγκασίον ὥστ' τοῖς ἰατροῦσι,
ἐπειδὴ περὶ, καὶ κινδυνῶν καὶ
περιουσιμῶν, καὶ ἀλγηδόνων,
καὶ πλείων ἄλλων χακῶν ἀ-

20 πολλὰ συνέχεται τοῖς ἀνθρώποις
συμβαίνει διὰ τῶν ἐν οὐτῷ πα-
ραδιδομένων. κατὰ δὲ τῶν
ἀνωτάτω μερίζεται διχῶς κα-
τὰ περὶ ἐν ἀρχῇ περὶ ἀναπρώ-
γηται. καὶ ὁ μὲν περὶ τῶν ἰο-

25 βόλων, περὶ παραρρέεται θηεα-
κός· ὁ δὲ περὶ τῶν θανασίμων ἀ-
λεξιφάρμακος· ἐν ταύταις δὲ
περὶ εἰζομῶν τὰ εἰωθότα πα-
ρακολουθεῖν· τὰ τε συνάμε-
να βουθεῖν περὶ ἐκείνων ἀντὶν.

δεῖ

E bestiis quæ vi-
rus eiuculantur,
& exitalibus ve-
nenis, idè scri-
bere aggredi-
mur, vt tota cu-
rationis remediorumq;

ratio ad
umbilicū perducatur: siquidem
pars hæc non minus quàm cæ-
teræ aliæ, necessaria est iis qui ar-
tem medicam exercent, vitpote
cum adminiculo eorū quæ ini-
bi tradūtur, doloribus, periculis,
& cruciatibus, plurimisque aliis
malis homines liberari conue-
niat. Hæc autem in summa fasti-
dia duo, sicuti ab initio relatum
est, distribuitur. Nam qui de fe-
ris virus inspuētibus sermo disse-
rit, Theriacus dici solet: qui ve-
rò de amoliendis veneficiis, A-
lexipharmacus: quo prius tra-
dito, simul quæ sequi signa con-
sueuerunt, præmonstrabimus:
tum quæ non nihil auxiliij ferūt.

Omnia

Omnia autē in promptu, & ad
 manū habere artificē oportet,
 ppter vrgētē sep̄numero neces-
 sitatē: siquidē pauca ē venenis &
 virulentis animantibus, tarda &
 grassantia sensim pericula cient,
 ita vt dilationē admittāt: pleraq;
 verō præsētantēā perniciē affe-
 runt. Homīnū autē partim malē
 aliis cogitātes, ingenita prauita-
 te maleficiū ita temperāt, vt spa-
 tium curanti liberum nō relin-
 quāt: partim sceleris admīsi cō-
 scientia, aut trīsti aliquo euentu
 oppressi, hausto sponte veneno,
 mortē sibi consciscere conātur.
 Qui postea deprehensi, aut resi-
 piētes, & vitā cupidi, præsētan-
 tēā opē pōscūt. Non desunt qui
 hostiles sagittas illinētes, aut fon-
 tes aquāsque puteanas hac labe
 polluētes, certā & feuitabilē ad-
 uersariis p̄niciē molliūt. In qui-
 bꝰ ipsis etiā maleficiū nō subitō,
 sed aliquātō pōst grassari natura
 sua cōparatum est, tñ nisi primo
 quoq; tpe coērceat, & remediis
 subinde excipiat, frustra itādē suc-
 curritur, occupatis iā corporibꝰ
 exitiali vi veneni. Proinde nō vul-
 gari industria diligētiaq; in ea re
 vitēdū est, vt qđ in aliis incōmo-
 dis ars cōsuevit, i his quoq; salu-
 tē mortalibus prębeat. Quin &
 apud priscos genꝰ hoc vnū exi-
 stima-

δει δὲ πάντα ἀσχετὰ τὸν
 τεχνίτην ἔχειν, διὰ τὸ κατε-
 πείγειν πολλὰς καὶ τῶν ἰσχυρῶν
 ὀλίγα μὲν γὰρ καὶ τῶν ἰσχυρῶν
 καὶ τῶν ἀνθρώπων φέρει τὸν κιν-
 δύνους. τὰ πολλὰ δὲ ἐνδε-
 ως. καὶ οἱ δὲ ἔμφυτον πονη-
 εἶαν ἐπιβουλευόντες ἐτέρους, ἀ-
 νυπερβέτον τὸ κακὸν ἀσχετὰ
 ζῆσθαι βούλονται. καὶ οἱ διὰ
 μοχθηρὰν συνείδησιν ἢ χαλε-
 πὴν πεύσασθαι ἐκκοιτίσας ἀσχε-
 νεγχεῖσθαι θανάσιμα. εἴτα φου-
 ραζάντες ἢ μετανοήσαντες ἔξυ-
 τήτης δύνοντες βοῦνείας, καὶ πο-
 λέμοι δὲ τίξων χεῖροντες βέ-
 λη καὶ φέατα καὶ πηλὰς δη-
 λητικαῖς διαφθείροντες φαρ-
 μάκοις, ἀνυπερβέτον μυχμαίνον-
 ται τοῖς θανάτοις τὸν θάνατον.
 ἐφ' ὃν οὐχ ἐνδὺς ἀλλ' ἐσίστε-
 ρον ἀπαντῶν τὸ κακὸν ἀσχε-
 καν, εἰ μὴ παρὰ χεῖμα πα-
 ραληφθεῖν τοῖς βουδμήμασιν, ἀ-
 νόνητος ἢ εἰσαυθις ἐπιχειρεῖα, ἢ
 φθοροποιῶ διωλέμεως κατα-
 δραξαμένης τῶν σωματικῶν. διό
 περ οὐχ ὅπως ἔπρεξ καὶ τῶν ἐν
 τοῦτοις πικνέον ἐντέχειαν, ἵνα
 ὁπρ ἐν τοῖς ἄλλοις, τοῦτο καὶ
 ἐν ταῦτα ὅλη ἡ τέχνη παρέχει
 τοῖς ἀνθρώποις τῶν σωθῆναι.
 παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀρχαίοις τὰ
 δεξαμενικοῦ μέγας ὑπελάμα-
 βάντο

1 Καὶ το ὅτος ο πρόπες· οἱ δ' νεώ-
 2 τεροι αὐτὸν ἐχάρισαν, προσυλα-
 3 κήν καὶ σερφυλακκὸν ὀνομά-
 4 ζοντες, τὸ δὲ ὑμένιόν τι τὸ θερα-
 5 πευτικὸν μέσον τῶν ἁλῶν, μικρὰ
 6 καὶ πατὰ πασιν ὀπιπυλάω πλα-
 7 νθέντες, πεθανόθητι. φασὶ δὲ γί-
 8 νεαὺς τρεῖς κατὰ σέας τοῖς ἀν-
 9 θρώποισι σόμασι· μίαν ἰχθυαὶ
 10 ἡ ὑμάνοισι· ἑτέραν δὲ καὶ ἡ
 11 ἡ νοσοῦσι· τρεῖς δὲ μέσῃ ἐ-
 12 κατέρων. καὶ ἡ δοκοῦσι μὲν
 13 ὑμάνειν, * ἐμπεπρωτός δὲ εἰς
 14 τὰ πάθη καὶ τοῦ κινδύνου ἐ-
 15 γχοισι, διὰ πᾶσι φθορεσσὶν ἐγ-
 16 κήν ὡς τοῖς σόμασι δυνάμει·
 17 ὡς ἐπὶ τῶν ἁπλῶν κινδύνων
 18 καὶ τῶν κατὰ τοὺς θαλάσσιους καὶ
 19 μύπτω* πεπρωκότων ὑδροφόρων.
 20 καὶ τῶν κατὰ τοὺς εἰληφόρων
 21 μύπτω δὲ περιεσπυλωμένων ἢ
 22 δυσουερώτων. ἀνὰ λόγους οὖν
 23 ταύταις ταῖς τρεῖς κατὰ σέ-
 24 σι, εἰς τρεῖς διηκράζῃ τὸ τέχνη.
 25 εἰς τε τὸ ὑμένιον οὐ δὴ τηρητικὸν
 26 ὅτι τῆς ὑμέας· καὶ εἰς τὸ σερφυ-
 27 λακκὸν, ὅσῳ κινδύνον ὅτι τὸ
 28 εἰς ταῖς νοσοῖς ἐμπίπτουσας· καὶ εἰς
 29 θεραπυτικόν, δι' οὗ λύεται τὰ
 30 πάθη. ἤτις δὲ πρὸς αὐτοῖς οὐ
 31 πωρότων μὲν κατὰ τὴν ὀπι-
 32 βουλήν ταύτην, οὐ γὰρ τρεῖς κα-
 33 ταύσεις πρὸ τοῦ σόματος, ἀλλὰ
 34 τρεῖς εἶναι λέγονται, ὡς γὰρ
 35 εἰσι πᾶσι οἱ μύπτω μὲν νοσοῦ-

stimabatur esse ei⁹ partis, q̄ medicamētis pugnar: sed recētiōres id ip̄sum discreruērūt, nominātes pr̄cautionē, & modū precauētē, salubris sanantīsq; mediū itatuetes, parua & leui supra modū persuasione decepti. Siq̄dē treis in humanis corporibus cōstitutiones esse cōtendūt, vnā, qua sani degim⁹: alterā, qua sinīstra valetudine corpora laborāt: tertiā, quā mediū inter vtraq; locū sibi vēdicat. In qua positi, sanitatē specie mētiūtur, faciliq; in morbos & pericula cōcidūt, ob vim corruptitricē quā corporibus nostris incūbit: quēadmodū in iis videre licet, quos ex candescēs rabie canis momorderit, necdum tamē aquā horrēt. In iis quoq; q̄ cātharidas hauserūt, sed nondū vrinę tormēto cruciātur. Tripartito igitur artē digeri, triplicēque corporis cōstitutioni merito respondere tradunt. Salubrē partē esse volunt, quā sanitatē tuetur, pr̄cauentē, eandēq; prohibētē, quā obstat quomin⁹ in morbos incidāt: & sanantē, qua vitia discutiūtur. Quib⁹ ita respōderi potest, q̄ primū ex ista ratiocinatione nō treis corporis tantū, sed quatuor haberi constitutiones fatēdū esset: quippe vt aliqui sunt, qui necdum morbo laborant.

rāt, morbo tamē maximē ob im-
pendentē causā sunt obnoxij,
ita sunt, qui iā priore morbo de-
functi, nondū tamē secūdā va-
letudini restitui sunt: id quod in
iis qui à morbo proximē sese re-
colligūt, cernere licet, qui viriū
recreationē & robur desiderāt.
Sed quēadmodū curādī ratio ad
partē medicamentariā pertinet,
ita prācautionē eidē subiici par-
est. Ad arcendas enim valetudi-
nes vehemētib⁹ vtimur auxiliis,
altiore scarificatu, vstionib⁹, am-
putatione, derodētibus epithe-
matib⁹, potionib⁹ pernicipi occu-
rētibus, & plerisq; aliis. Verum-
enimvero sunt usque eō rudes
nōnulli vt ne remedia quidē ap-
pellēt quæ morbos arceāt. Cui⁹
sententiæ inire rationē haud prō-
ptū est: etenim cū verbū ipsū,
prācauere, tū agēdi modus, om-
nino auxiliārē remediariāq; vim
præ se ferūt. Mirū verō nisi etiā
sua illa distributione partiū eos
cōplectūtur q. in pestilētis cœli
statu morbo nōdū correpti sūt:
pesti tñ. ppter obuersantis aeris
occasionē, opportuni, & in mor-
bū proni reddūtur. Dicere for-
sit quis possit, salubris institutio-
nis prācepta nō aliud esse, q̄ ar-
cedorū morborū rationē: quip-
pe cū firma reddere corpora, &
minus

τες, ἐπιτηδεύς δὲ τοῦ το
διακείμενου διὰ τὴν ἐπιμέ-
λειαν αὐτῶν, οὕτως εἰσὶν οἱ
μικροὶ νοσοῦντες, μῆποδ' ἢ τὴν
ὑγίαν εἰληφότες ὅσοι ἰδεῖν ἔχον
ἐπὶ τῶν ὑπογύως ἀπὸ λαλαμέ-
ων τῆς νόσου, ἀναλήψεως δὲ καὶ
ρώσεως δευδύων. ἀλλ' ὅν περ
τὸ ὅτι ἢ ἐπιμέλεια ἢ θεραπευ-
τικὸν μέγας τῆς τέχνης ὅστις τὴν
αὐτὴν βόταν καὶ περφυλακτικὴν
ὑπὸ τῷ τῷ τετάχθαι περὶ τῆς
βοήθημασι καὶ αὐτῶν καὶ τοῖς σφο-
δρωτάτοις ἐν τῇ περφυλακτικῇ κα-
ταχέσονται βαθυτέρῃ, καὶ χαλ-
σεσι καὶ φαικοπῇ καὶ δικηκόσι ἐ-
πιθέματα καὶ περποτισμοῖς, καὶ
ἀλλοῖς σπείουσιν. ἀλλ' ἄγε οὕτως
εἰσὶν οἱ ἀγνώμονες, ὅς ἐστι δὲ
βοήθηματα καλεῖν τὰ περφυ-
λακτικὰ. οὐ γὰρ διὸν εἰπεῖν καὶ
ἐν τινι λόγῳ καὶ τὸ ὄνομα μὲν
τὸ περφυλακτικὸν καὶ ὅ τῆς ἐνερ-
γείας ἢ τῆς φύσεως τοῦ αὐτοῦ πάν-
τως βοήθημα ἀποδείκνυσιν, πῶς
δὲ οὐκ ὑποτάσσουσιν τῇ δια-
μέσει καὶ τῶν ἐν ταῖς λοιμικαῖς
φασμασίαις, οὕτω μὲν ἐκλωκό-
τας πᾶσι, διακείμενοις ἢ πρὸς
τοῦτο ἐπιτηδεύς πως διὰ τὴν
ἐν τῇ φασμασίᾳ ἀσθενείᾳ. εἰ-
πεῖν δ' αὖ περ, καὶ τὴν τὴν ὑγιει-
νὴν παραγγελίαν ἀγαθῶν, καὶ δὲ
ἐτερον ἢ περφυλακτικὸν ὑπάρ-
χειν δύσπεπτον καὶ τὰ σώματα καὶ
σεφεία

περὲς παρὰ πικρὸν ζῆλον περιόμε-
 θα χάειν τὸ δυσάλωτα ἡμέτε-
 ραὺς νόσους. τὸ δὲ κλειώτατον ἦν
 τέον ἐστὶ, τὰ μέρη τῆς ἰατρικῆς,
 οὐχὶ τῶς κατὰ σῶμα
 5 τὸς ἀναλόγως δεῖν εἰρηθεῖν ἀλ-
 λὰ φιλοσοφῆν διὰ τὸ σημειω-
 τικὸν ἰδίᾳ ἔχαστον τῶν δυνάων, ὥς
 ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ὑποδεί-
 κνυται. περὶς τοῖς τοῖς οὐδ' οὐ
 * παλείονα ῥητέον. ἐκείνο δ' μᾶλ
 10 λον παρὰ σημειωτέον ἢ καλεῖν
 μὲν ἀναπολόγητα τὰ ἀπὸ τῶν
 βόλων ζώων, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν θανα-
 τίμων συμβαίνοντα φαρμάκων,
 καὶ περὶς τούτων βουδέν' διὰ τῶ-
 τό γε καὶ παρὰ τηρητικῆς τυχερῆς
 15 ἀναλογητικῆς ἢ τέχνης προσπε-
 σούσης ἀπόρρημα, ὡς δὲ ὁ λόγος
 περὶ σέεται. ἢ δὲ γὰρ ἐν τῷ κατὰ
 παρὰ τὸ τοῦ δυνάεως. ἀλλ' αἰεὶ
 τὸ παρὰ λλον καὶ ὑπερμείαν χρεῖ-
 αν ἐπὶ τινα τῶν ἐργῶν παρὰ λλον
 20 νον δυσόχαστον· εἰ καὶ τελείως ἀνα-
 πολόγητον ὁ παρὰ λλον καὶ τὰς ἰδίᾳ
 πηται, τὸ τοῦ δὲ ἐπὶ τῶν συμπα-
 μων φαρμάκων καὶ τῶν βόλων
 ζώων εἰσὶν ἀποβάλλειν. τὸ μὲν
 τοῖς * ἄρχοντες εἰς τὰ ἔργα, καὶ τὸ
 25 παρὰ λλον τὰς τῶν δευτέρων ἀ-
 φερμαίς, ἢ τ' ἀκατάληπτον ὄντι,
 οὐτ' ἀναπολόγητον· καὶ μᾶλ-
 λον πρὸς ὁμώμερος ἀπ' αὐτῶν, πί-
 σιν καὶ παρὰ λλον ἔχειν διεβε-
 βαιώτατο πρὸς τῆς κατὰ λλον
 τῶν

min^o vitiis obnoxia nitamur, vt
 inoffensa valetudine degāt, nec
 morbis cōficiētur. Neq; id silē-
 tio prætereundū, quod maximē
 præcipuū, & tanq̃ caput rei est,
 nō oportere medicinæ partiū di-
 stributionē, totidē corporis cō-
 stitutionib⁹ respōdere: sed natu-
 ras singulorū suis notis seorsum
 scrutari ac explorare, vt suis lo-
 cis ostēdimus. Cum iis igitur nō
 pluribus agēdū. Illud magis ad-
 notare conuenit, affect⁹ qui à
 virulētis animalibus venenisque
 cōtrahūtur, vocari cæcos, id est,
 quorum ratio minimē iniri po-
 test. Quin & ea quæ eisdē auxi-
 liātur, nulli pariter sunt addicta
 causæ: quapropter quæstionibus
 obseruatoriæ artis, & ei⁹ quæ ra-
 tiōe fulciatur, annumerari solēt.
 Neq; profus verū deprehendi-
 tur, affect⁹ huiusmodi cæcos ef-
 fe. Nā quod semper se p̄trahit, &
 nullū in quibuscūq̃ necessariis v-
 sum exhibet, haud facili cōiectu-
 ra colligi potest: etsi naturæ pro-
 prietate, p̄fus cæcos eos affect⁹
 cōcedim⁹, qui ab exitialib⁹ vene-
 nis, & animātibus quæ virulēto
 morsu sequūt, cōtrahūtur. Nā qđ
 ad op⁹ nō nullū vsū p̄ebet, dātq;
 medēdi occasionē, neq; imper-
 ceptibile, neq; cecū, nullive cau-
 sę obnoxii reputatur: sed magis
 ab ipso

ab ipso quis impulsus, demonstrat
 tionē se habere, & opinionē de
 abditorū cognitione cōfirmare
 poterit. Nā et si sepe minora sūt,
 q̄ vt sensib⁹ percipiātur, euidēter
 tamē ex ipsis inter se collatis de-
 prehēdūtur. Diocles autē in eo
 cōmētario quē Pistarcho dica-
 uit, satis modos pstrinxit, ad ver-
 bū ita scribēs: Nōsse q̄s hoc po-
 test cū in aliis nō paucis, tū in vi-
 peris, & scorpionibus & reliquis
 id genus, secū animo reputās, vt
 quīs exiguo sint corpore, vixq;
 cōspectui subiiciātur, magnorū
 tamē discriminū ac dolorū cau-
 sas inferūt: quorum nihil prāter
 quādā corporis exiguitatē, vim-
 q; prē ceteris animātib⁹ datā il-
 lis, facile fuerit spectare. Quāta
 enim ea moles corporis est, quē
 à scorpionis ictu, & aliorū id genus
 venenatorū quē nos morlu cō-
 ficiūt, attingitur? quorum aliqua
 vehemētēs cruciat⁹ excitāt, alia
 erodūt & putredines cient, nec
 defunt q̄ prēsenteā pnicie mo-
 liantē. Aut quātulū est qđ à phala-
 gij morlu ingerit, & vniuersum
 corp⁹ excruciat? neq; enī q̄s ma-
 gnitudinē ipsoꝝ dephēdere pos-
 set, cū prorsus exigua mole con-
 stēt. Ergo q̄ hęc ad affecl⁹ referā-
 tur cōstitit inter oēs. Verū quod
 exactē deprehēsum sit, vim quā-
 dā ipsis

τῶν ἀδύλων διαφέρειται μὴ γὰρ
 ταῦς αἰσθησεσιν ἀπὸ τῶν ἰδίων
 διασμικρότητα κατὰ λήψιν ὅ-
 χαραγῶν ἐξ ἀλλήλων τυγχά-
 νοισιν ἰκανῶς δὲ ἐφάδευσε τοῦ
 σκόπου διοκλῆς ἐν τῷ περὶ
 παλείσαστρον ἱστορήματι, περὶ
 φῶν ταῦτα κατὰ λέξιν γινώσκον-
 τας πῶς τὸ ἐπ' ἄλλων ἐκ
 λίγων, καὶ ἐπὶ τῶν ἐχιδνῶν ἢ
 σκορπίων καὶ ἐτέρων τοιούτων ἀ-
 τερίπας δὲ ὡς ἀδύλα καὶ μικρὰ
 τὸ γένος ὄντα, μεγάλων αἰσθη-
 σιν δυνάμεων καὶ πόνων γινέται· ὅν
 οὐδὲ ἰδεῖν ἐνία ῥα διὸν παρὰ πι-
 να σμικρότητα καὶ ἰσχυρὰ ἀπολε-
 πτομένη ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν ἄλ-
 λων θηρίων. ὁ πηλίκον γὰρ πνο-
 μίζεν τὸ μέγεθος, ὅσον ἀπὸ τῆς
 πηλίκης, τοῦ σκορπίου καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν τοιούτων τῇ σαρκεὶ καὶ
 μακρομέτρων· ὅν τὰ μὲν ὅτι περὶ
 οὐκ ἅπαντα, τὰ δὲ, κτείνοντα συμ-
 τώμως. ἢ τὸ διὰ τοῦ φελαγ-
 γίου δόγματος ἐνέμετρον, καὶ ὅ-
 λον τὸ σῶμα διαπονούμερον·
 οὐδὲ γὰρ αὐτὸ διαγινώσκει τὸ μέ-
 γεθος ἀντὶ τῶν δυνάμεόν τις, διὰ
 τὸ παντάπασιν εἶναι μικρόν. ὅτι
 μὴ οὐκ ὡς ταῖς διασέσεσι
 ταῦτά ὄντι, ὡς μολόμενα πα-
 ρὰ πᾶσι τῶν ὅτι δὲ καὶ ἀκρίβως
 κατερίκηται τῷ πᾶσι δυνάμει
 ἀντὶ τῶν γινόμενῶν πᾶσι φθοροποιῶν,
 ἢ τις

ἢ τις καταμνησθῆναι τοῖς σώμα-
 σιν αἰτία τῶν συμβαινόντων κα-
 κῶν γίνεσθαι συγκαίρηται, καὶ
 τοῦτο πεπίστευται. καὶ οὐδεὶς αὖ
 οὕτως εὐεχθεῖν φιλονεικῶς, ὥς ἄλ-
 λουθεν φῆται τοὺς ὀχλήσας καὶ οὐ-
 χεῖ δι' ὕλης φθοροποιῦ καὶ ἀππο-
 μένης τῶν σωμάτων μόνων ἀπὸ
 μέρους συμπίπτειν. τοῦτο δὲ ἡ
 τὸ παρὰ τὰ εἶδη τῆς τέχνης χει-
 σιεύοντα, κατὰ πᾶν ἔργον, τὸ
 10 ἔργον τοῦτο ποιούμενον ὑπάρχο-
 ρεῖται ὅς τε ἡμᾶς μὴδὲ βλάπτει
 αὐτὴ πᾶν κατὰ πᾶν τὰ ἔκδο τῆς κα-
 τὰ τὴν ἰδιότητα ἀκατακρίβειας
 τῆς κοινῆς αἰτίας· καὶ τό τε ἐνδεί-
 κνυται δυναμένης βέλους κα-
 15 τελημμένης. διὸ καὶ ὁ Εὐραστ-
 ρατος ἐπισκώπων τὴν ἀντά-
 δειαν τῶν ἐμπεικῶν, αἰτίαν
 τοῖς ἀναιτιολογῆταις ἀνέθηκεν, οὐ
 συγχωρῶν αὐτοῖς τὴν αἰτίαν ἢ
 ἐπαναβεβηκῆσαν καὶ καθολικὴν, ἢ
 20 ληπτοὺς ἐπὶ τῇ νόσῳ ὑπάρχειν· τῇ
 ἢ πρὸ αἰτιῶν γενομένη τὴν δια-
 λεκτικῶν, τῇ τε μὴ λέγειν ἐπὶ τί-
 νων ἀρκούμεθα τῇ τετελεμμένη
 δεσφεία, ὅσον ἐπὶ τῶν θηριο-
 δίκτων καὶ θανάσιμων καὶ ἐπὶ
 25 τῶν λοιπῶν, ἀρκαιοσόμεθα τῇ
 παρὰ τὴν φύσιν τῆς τῶν αἰτιῶν
 παρὰ τὴν φύσιν χειρὶζόμενοι τε-
 λείας. παρὰ τὸν μὲν γὰρ κατὰ γέ-
 νος οὐ ἀκατάληπτά εἰσιν. ὅτι μὲν
 γὰρ δυνάμεις ὑπάρχει φθορικαί,
 καὶ ἢ

dá ipsis inesse mortiferá, quæ
 insinuata corporib⁹ molestia-
 rû, quæ exoriuntur nobis causa
 sit, in cõfessio est, & omniû cõ-
 sensu persuasum. Nec quisq^{ue} in-
 uenietur vsqueadè cõtétionis
 studio flagrás, qui aliud exo-
 riri molestias asseueret, q^{uam} à ma-
 teria mortifera partè corporis
 attingète. Porro id erat qd in-
 ter vilia artis opera í oí opere
 dicere oportuit, quæ nã res op^o
 hoc efficiat, vt nihil prfus nos
 lædat, incõprehésa cõmunis cau-
 sã q^{uod} ppius inest ratio: qñ quidẽ
 tũ euidenter indicari possit cũ
 deprehésa est. Ideo Erasistrat^{us}
 empiricorũ ptinaciã graui ca-
 uillatione incessens, cæcis affe-
 ctib⁹ causas assignauit, inficiat^{ur}
 his cõmunẽ, & supremã mor-
 borũ causam incõprehésibilẽ
 esse: & hãc in eo quẽ de causis
 scripsit commétario aptissimẽ
 pdidit: cãdido signatã lapillo.
 Nec ferẽdos eos esse cẽsuit, qui
 se dicant in quibusdã, vt in ve-
 nenis, serpentũ ictibus, & cæ-
 teris id genus trita medèdi ra-
 tione cõtentos esse. Neq^{ue} satisf-
 facturã sibi obseruationẽ, eã
 quæ à causarũ cõprehensione
 separata est. Primum enim ge-
 nere comprehendi facile pos-
 sunt. Quod autẽ sit letifira vis,
 corp^o

DIOSCORIDIS

corporaq; permutas, ita vt per-
rimat, ex iis quæ per genus, nõ
per speciem vagantur, curatio-
nem indicat, qua hæc hebeta-
re, & prorsus expugnare liceat.
Cũ verò subiungit: Ad aquam
dulcẽ, & potui idoneam venit
quis, & ante obseruationẽ ad
vomitũ, ad vulneris dilatatio-
nẽ, ad demorsũ partis fuctũ, cu-
curbitulas adfixit, partẽ incidit,
vrẽtia medicamẽta, aut ea quẽ
vim eandẽ adipiscuntur admo-
uit, postremò partem amputa-
uit: secũ reputauit medicami-
na, quæ per summã cutim fer-
re, & applicari solita, immissæ
ad intima pernicipiei repugna-
rent. Hæc itaq; quæ differuit
Erasistrat⁹, veritati cõsentanea
sunt, nec arti refragantur. Sed
methodicos demirari licet, qui
mortiferã vim corporibus il-
lâpsam negotiorũ, quæ ipsa fa-
cefsit, esse causam diffiteantur,
verũ rudiusculẽ nomini atten-
dũt. Nã apud ipsos palãm im-
missã vis φθοροπιδος, id est mor-
tifera, nominatur: φθοροπιδων au-
tẽ nullius officij alius esse po-
test, quàm causæ. Aiunt hæc no-
mina, μύρσιππος, & ἀναικλὺ-
πτεν, esse reliquis omnibus si-
milia, in quibus partes quæ-
dam dictionũ nõ pro virtute,

ἢ τῶν ὑποκειμένων ἀλλοιωτικῇ,
ὡς τε ἀναρῆν ἐκ τῶν κατὰ γέ-
νους οὐ μὴν κατ' εἶδος, ὑποχράφει
θεραπεύειν, διὰ ταῦτα ἀμελὴς
τέον καὶ κατεργαστέον. ὅτι δὲ φη-
σὶν ἥλθε τις ἐφ' ὕδατος γλυκοῦ καὶ
ἀσπιδιμον, καὶ παρὰ τῆς παρατη-
ρήσεως ἐπ' ἑμετον* διὰ τὸ σιν τῷ
πεπληγῶτος, ἢ δὲ διεγμένου μέ-
ρους ἀποσηλασμένου, συκίας περὶ σ-
κολῶν, ἐκ τοῦ μὲν καυτηρίου, φαρ-
μάκων τὸ αὐτὸ δυναμίσαν ἐπι- 10
θεσθαι, τὸ τελευταῖον ἀποκοπὴν τῶν
μέρους ἀνελοχίστατο τῶν πεφυ-
κότων φαρμάκων εἰς τὴν ἐπιτε-
νῆσαν φέρεσθαι πᾶσι, τῇ ἐννεύμῃ εἰς
τὰ κατὰ βλάβος ἐναντιοῦν φθο-
ρῶν. ταῦτα μὲν οὖν δι' ὧν εἰρη- 15
καν. Εὐερασίφρατος πάντα εἰρηκα-
καλῶς καὶ τοῖς ἔργοις ἀκολου-
θῶν. δυναμίσαν δὲ ὅταν ἐπὶ τῶν
μεσοδικῶν, οἱ πῖνες οὐ συγχροῦ-
σιν αἰτίαν εἶναι τῶν φθοροπιδων
ἐννεύμῃ δυνάμει ἐκ τῶν αὐ- 20
τῆς γινόμενων ὀχλησάντων, ἀλλὰ βό-
πην μὲν ἀνοήτως ἔκτω τῶν ὀνόμα-
τι φθοροπιδων. φθοροπιδος γὰρ ἢ
παρὰ αὐτοῖς ἀντικρυς ἢ ἐννεύμῃ
δυνάμει φθοροπιδων εἶναι πᾶσι αἰτίαι καὶ ἀρχαί 25
πινὸς ἔργου ὅτι φασὶ τὸ μὲν ὀνο-
μα τὸ μάρσιππος ἢ τὸ ἀναικλὺ
πτεν, τοῖς λοιποῖς πᾶσι παραπλή-
σιον ὑπάρχειν, ἐφ' ὧν μέρη πινά-
των λέξεων οὐχ ὅτι καὶ δυνάμειν,
ἀλλὰ

sed

ἀλλὰ καὶ ψιλὴν ἀφείλκῃται τῷ
 ἐμφερῶν. ἢ τε γὰρ τῷ μάρσιππος
 καὶ τῷ ἀνακλύπῃ, ὡς τὰς χα-
 μαιᾶς καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἕτε-
 ρας ἢ τῷ καὶ τῷ φθοροποιεῖν
 5 παρελκόντως καὶ οὐ καὶ διώκειν
 ἐντέτακται. μεταβάλλουσιν δὲ ἐν-
 ταῦτα ἐπὶ τὰς τῶν αἰτίων δια-
 φερὰς, καὶ λέγουσιν ὅτι τῶν αἰτίων,
 πῶς καὶ ὅτι τὰ προκατέρχαν-
 τα, ἀπειρήσαντα πᾶτος χωρίζε-
 10 ται· οἷον, κόπος καὶ ψύξις, ἐργα-
 σις, καὶ τὰ παρεπλήσια. τὰ δὲ συμ-
 μετρικὰ διὰ τὸ ποιεῖν τὸ πᾶτος καὶ
 παρεμύειν, ταῦτάστιν ὅν καὶ πα-
 ρέχον τὸ ἀποτελέσματα πάρε-
 σιν· ἀνέγνω καὶ ὡς αὐξάνει· καὶ
 15 μειοῦν καὶ μειοῦται· καὶ πτω-
 σιμῶν παύεται· καὶ ἀποτελεῖ
 διώκειν εἶναι καὶ ἐαυτὰ παρε-
 γινόμενα τῶν ἀποτελεσμάτων.
 καὶ ταῦτα καὶ τῶν αἰτίων αἰ δὲ
 κινώμεναι διαφεραῖ, τὸ δὲ φθο-
 20 ροποιὸν οὐδεμιὰ τούτων ὑποτάσ-
 σεται πέφυκε. προκατέρχον
 καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ τὸ πᾶ-
 τος αὐτὸ παρεμύει καὶ τὸ σώμα-
 τος οὐ χωρίζεται. συμμετρικὸν δὲ
 καὶ ἀνέγνω, πλεῖστον γὰρ τὰ.
 25 τὸ πάρεστι καὶ κατὰ τὸ ὑποδυσ-
 σῶντος κινῶς δεδιγμένον γίνεται.
 εἰ δὲ μὴ προκατέρχον γίνεται
 μὴ δὲ συμμετρικόν, οὐδὲ ἀποτε-
 λές, οὐδὲ πτωχίον αὐτὸ εἶναι. εἰ δὲ
 ἐκ μιᾶς διαφεραῖ τῶν αἰτίων
 ἔσται

sed nuda enūtiatione cōprehē-
 dūtur. Enimvero quēadmodū
 in his vocib⁹ μάρσιππος & ἀνα-
 κλύπῃ, partes neq; certos ne-
 que principes retinēt significa-
 tus: sic in hoc verbo φθοροποιεῖν
 partes pductionis gratia, nō p
 virtute coaluerūt. Hinc ad cau-
 sarū differentias trāseūt, affir-
 mātq; causerū aliquas euidētes
 esse quē dū aduersā valetudinē
 crearūt, separantur: cuiusmodi
 sunt frigus, labor, estus, & simi-
 lia. Quāldā cōtinētes, quā per-
 manēt postquā morbū excita-
 rūt, hoc est, quib⁹ præsētib⁹
 & effect⁹ eorū adfunt: increscē-
 tib⁹, effect⁹ augētur, decrescēti-
 bus, minuūtur: & cū desinunt,
 iidē finit⁹: qb⁹ solis ac per se
 manētibus, effectus quoq; ipsi
 manēt. Talia quidē receptissi-
 ma sunt causerū discrimina, quo-
 rū nulli phthoropœon subiici
 potest. Euidēs enim causa non
 est, quoniā morb⁹ ipse permanet,
 nec ipsa à corpore separāt.
 Nec cōtinēs causa dici potest,
 cū magna ex parte hic additi
 quēadmodū accidit iis, q. à ra-
 bioſo cane sūt demorſi. Quodd
 si neq; euidēs causa neq; cōti-
 nēs fuerit, neq; per se, neq; al-
 teri⁹ cōſortio causa erit. Quodd
 si à nulla causerum differentia
 V phthoro

phthoropœō deducere possū-
m^o cōsequitur, vt neq; causam
esse fateamur. q; aut asserūt, vo-
cabula quādā in se nō habere
partes rerū significatrices, sed
nuda, & simplici pñūtiatiōe fi-
cta esse fateri necesse est. Verū
nō oīa, sed ppaucā talē nācisci
cōditionē existimādū est: neq;
enī πειν in hoc noīe φθοροπίνην
perinde atq; assumptitiā pfer-
tur, sed longē principē obtinet
significationē. Quēadmodū c-
nim φθοράς, id est corruptiōis,
nomē mutationē in pei^o signi-
ficat, sic hoc verbū πειν, sumi
debet, vt nihil ampli^o ex eo qđ
hāc dictiōne φθοράς secū habe-
at declaret: neq; p̄sus id signi-
ficat, quod oēs palā audiūt, &
huic similiter reddit, παιδὶ ἔχειν
δύσος. Si dāt corruptione sanis
fieri morbū, cōcedūt vtiq; vim
ī huiusmodi verbo πειν subef-
fe, siquē aliqd est qđ corruptio
nē efficiat. Oē aut qđ aliqd effi-
cit, ostēdi^o persingulas causas q
corporib^o subiiciūt, idq; tā in le-
talib^o venenis, q̄ ī iis q corpori
b^o ingerūt. Verū nō nihil subia-
cere causarū differētiis p̄dunt.
Quinetiā aberrarūt, nō ex actā
diuisionē assumētes. Qui verō
se dogmaticos profitētur, causā
esse p̄ artim pparātē, partim cō-
tinentē

ἄγειν διανοόμεθα τὸ φθοροποιόν,
συγχωρεῖν αὐτὸ μὴ δὲ αἶνον
ὑπάρχειν. τικόντων δὲ λεγόμενων
καὶ ὄντων, τὸ αἶνον δὲ ὄνομα των
ἐν αὐτοῖς μὴ ἔχειν μερὴ σημα-
τικὰ τῶν πεπραγμένων, ἀλλὰ καὶ
καὶ τὸ φθορὰν πεπειμμένα, συ-
χωρητέον. ὅτι δὲ μὴ πάντα ἡπο-
ληπτόν τιναῖτα ὑπάρχειν, ἀλλὰ
παρατελῶς ὁλίγα· οὐδὲ τὸ πειν ἐν
τῷ φθοροποιῷ πεπραγμένως τοῖς
ἡποληφθεῖσιν ἐξηγήσεται, κυ- 10
ριωτάτην δὲ ἔχει τὴν σημείωσιν. ὥς
ᾧ τὸ τὸ φθοράς ὄνομα τοῖς ὅτι τὰ
χεῖρον μεταβολῆς σηματικόν ἐστι,
ἔτι καὶ τὸ πειν πεπραγμένον, μη-
δὲν ἐν τῷ φθορὰν ἔχειν διανοῦν.
τέτετε δ' οὐκ ἐξακούσας πάντες, 15
τελέως ἄσημον γίνετ' αὐτόνομον, καὶ
πεπραγμένον τῷ παιδὶ ἔχειν δύ-
σος. εἰ δὲ δόσιν ἀπὸ τὸ φθοράς ἡ-
μεῖς γινώσκ' αὐτὸ νόσον, συγχωρεῖται
διανοόντι καὶ ὅτι τὰ πειν, εἰ μὴ π
φθοράς ἀφ' ὧν ἀπορροήσιν ὅτι. παιδὶ δὲ τὸ 20
πειν, καὶ ἀπεργαζόμενον π, καὶ
ἔχασον αἶνον δέικνυ' ὅτι ὑποκείμε-
νων ἐν τοῖς σώμασιν, ὅτι τε τῶν
ἐν τῷ σώματι καὶ τῶν αἰσίων φαρμά-
κων. ἀλλὰ ἡποληπτόν τι φασὶν
τὸ αἰτίων διαφορὰς. πεπραγμένον 25
δὲ καὶ ταῦτα διάβρουν ἀκριβῶς
οὐκ εἰρηφόντες. λέγεται δὲ καὶ πα-
ρὰ τοῖς δογματικοῖς αἶνον ὑπάρ-
χειν καὶ αὐτὸ κατὰ μὴ π παρα-
σκευαστικόν, καὶ δὲ π συνειπτικόν.
ὡς βοῦ-

- ὡς βελώνων ὕκος καὶ βελώνων πυ-
ρετός, καὶ τὸ συνεφεσμενον τῷ ἀπο-
τελεσματικῷ, χωρίζομεν τε ὡς
πῶμα κατὰ μάλιστα, καὶ καθόλου, δὲ
ὅταν π. κτ. ἢ ἐαυτῶ φύσιν αἰτιῶν
5 ὑπάρχει μὴ ἀπὸ ἐξέχου, ὃ ἐν πινι δι-
αιρέσει μοχθηρὸν εἶναι καὶ αἰ-
τιῶν ἢ ἢ ὁμογενῶν ἀπὸ ἐξέχου αἰ-
τιώσεως. ὅτι δὲ τὸ φθοροποιόν ὅσον
αἰτιῶν, εἰς ἐξέχου, καὶ ἀπὸ ὁνόμα-
τος, δεικνύται δὲ ἐναργέστερον ὅτι
10 ἢ συμβαλλόντων, π. ἢ αἰτιῶν ὑπέ-
λαβον εἶναι μὴ ἢ ἐκ τοῦ δακτύλου
κατακλινῶν, ἢ ἢ ἐπιπνευστικῶν ἀπὸ τοῦ
ζώου δύναμιν, καὶ ἢ εἰς τὰ σώματα
βελώνων ἰόν; καὶ ἢ ἢ ἐξέχου, καὶ ἢ
ἐξέχου, καὶ ἢ ἐκκοπῶν, καὶ τε α.
15 πεψίαν, καὶ ἢ ἀλλό τι παροπλή-
σιον ἐχόντες αἰτιῶν, ἐπεὶ ὃ καὶ ἢ
διαφοραῖς χάριτες τῶν αἰτιῶν, τὰ
μὴ, καλῶντες συνεκτικὰ, τὰ ὃ, παρο-
κατακλινῶν, λεκτέον αὐτοῖς ὅτι
καθ' ἕτερον δὴ ταύτων αἰτιῶν ὅτι
20 τὸ προκατακλινῶν, ἐκδησεται δὲ
ἀπὸ ἢ προάγειν ἢ ἀπὸ ἐξέχου
καὶ τὸ παροπλήσιον λαμβάνον τὸ
σώματος, συνεκτικόν ὃ ἐπεὶ δὴ ἢ
παθῶν παρόντων καὶ αὐτὸ παύσει,
καὶ χωρίζοντες αὐτὰ, χωρίζου καὶ
25 τὰ συμβαλλόντα πρὸς αὐτό. περὶ
τῶν μὴ ἐν ὁσίων ὁμοίων. Σε-
τέον ὃ ἐσθλὸν ἐναργέστερον φθορο-
ποιόν δύναμιν αἰτιῶν εἶναι, καὶ ἢ
προηέμενον σκοπὸν τῶν πινυ-
ων, καὶ πρὸ μὴ ἢ κατασκήψεως τῶν
παθῶν,

tinētē afferūt: vt inguinū vlc^o, &
inguinaria febrim, & q̄ effectui
tū assiltat, tū etiā separetur, vt à
fractis præcipitatio. In summa,
quoties quidpiā suapte natura
causa fuerit, nec vlla diuisione
cōprehēditur, vitiosum est, ne-
que causæ adscribit, eorū quæ
idē genus fortiuntur. Sed quodd
phthoropœon, causa sit, nomē
ipsum argumento est, & in iis
quæ cōtingūt apertius ostēdi-
tur. Quid aliud causæ arbitran-
tur esse post impressiōē à ser-
pētib⁹ ictū, q̄ ex animatē vim,
& illapsum in corpora virus?
Neq; enim frigis, neq; æstus,
neq; sectionē corporis, neque
cruditatē, neq; aliud quicq̄ si-
mile causari possūt. Verū quo-
niā causarū differētiis gaudēt,
& aliquas cōtinētes, alias eui-
dentes appellāt, ipsis dicēdum,
vtrōq; istorū modorū enidētē
quidē causā esse, quod affectū
p̄cedit, & quod corporis sub-
stātiā præoccupat: cōtinētē
verò, quod morbis præsentib⁹
adeſt, qua separata recedunt,
quæ cū ipsa euenerant. Sed de
iis hæten⁹. Statuēdū itaq; mor-
tiferā vim intrinsecus manife-
stissimā esse causam, ipsamque
principē facere scopū oportet,
& anteq̄ ad ima decubāt mor-

V ij bi, variis

DIOSCORIDIS

bi, variis modis est certādum, donec vis tota corporibus excutiat. Modò enim reuocari decet ea parte, qua pestis intraverit: modò alia, præsertim principatū non obtinēte, antè coercetur, q̄ altius irrepēs viscera tangat: aut eius perniciēs eluatur, retūdaturq; cū iā mēbratim peruagatura est. Itaque venena si hausta sunt, crebris vomitionib⁹: si morfu impressa, scarificatione, affixis cucurbitulis, exuctu, carnis circūscriptione, nōnunq̄ amputatione extremę partis, euocantur. Retinētur verò infusione, & imposito medicamētōrū acrium cohibētur. Hæc simul vtiq; arcerē vir⁹, & eluere possunt. Restinguūt, & euincuntur meraciore potu, aut passo nulla aqua diluto, vel cōtrariortū esu, quę acrimonia sint prædita. Postremo deiectio alui, euocatur⁹ sudor, & alia quędā in cōmune, q̄ mēbratim demōstrabim⁹, auxiliā. Verūenimvero nō leti ferā modo materiā, sed & magnitudinē, & tēp⁹, p̄ scopo cōsiderare oportet. Etenim ab iis remedia q̄ plurimū discrimen capefūt. A magnitudine q̄dē, cū nō nulla ex venenis, et virosis animalib⁹ pericula minātur: alia

παθόν, πικρίλας διαγωνισέον μέ-
χρ' ἢ πικρὺ ὥς ἀντ' ἀποσκευαδῆ-
ναι τ' σωμαίων. τὸ τοῦ μὲν ὑπερ-
βαίνοντι δ' ὡς εἰσὶναι μερῶν· τὸ το-
ῦ κραταυρούην ὡς ἐνὶ καὶ μάλα
οὐ κυρίῳ τόπῳ, πρὶν εἰς τὸ βάθος
ἀπελθεῖν καὶ σπλάγχων ἀναδύ-
σθαι τοῦ ἀποπληρωμένου ἢ ἐπικυρ-
τωμένου, ἐπειδὴν φάσιν χωρεῖν
διὰ τ' σωμαίων. ὁ τὸ μὲν ὑπερ-
βείας ἀλλοίως κομίσῃ ἐπὶ τ' διασώ-
σων φαρμάκων δι' ἐμπτῶν γινέται. 10
ἐπὶ δ' ἢ τ' ἰσόβλων διὰ τ' καταρ-
μῶν, καὶ σικκῶν προσβολῆς, ἐκκυζή-
σεως καὶ ἀεὶ σαρκασιμῶν, ὁ τὸ δ' ἀ-
κρωτηριασμοῦ. ἢ δὲ καταρμῶν καὶ
διακρήσεως, διὰ κλύσεων καὶ διὰ
δαιμάων ἐπιθέσεως φαρμάκων. 15
ταῦτα δὲ καλεῖν ὁμοῦ καὶ ἀπεπλύ-
νῃν δύναται τὸν ἰόν. ἢ σβέσεις δ' καὶ ἢ
κρήσεως δι' ἀκράστοις ἀκρά-
του τὸ καὶ γλυκίως, ἢ καὶ ἐκ τ' ἐναρ-
πίων δαιμαφάγας. ἐπὶ τέλει δὲ
συνεργεῖ τέτατοι καὶ χάθαρσι κοιλί- 20
ας, καὶ ἰσχυροποιίαι, καὶ πῖνα ἀλ-
λα κοινῶς, καὶ ὡς κατὰ μέρος ἐ-
πιδείξωμεν. δεῖ δὲ οὐ μόνον πῶς
φάρμακον ὕλῃσι πεῖσθαι σκο-
πῆν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ
τὸν χρόνον. καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα 25
πλείστην ὁσιν διαφορὰν τὰ βο-
θήματα λαμβάνει. παρὰ μὲν
τὸ μέγεθος, ἐπειδὴ ὅτι τῶν δη-
ληθειῶν καὶ τῶν ἰσόβλων, τὸ μὲν
διεγερτικὰ κινῶν γινέται. τὰ δὲ,

alia

τὰ δὲ,

τὰ ὅ, σπιπιδόνων βαθυτέρων ἢ ἐπι-
πολαστόρων· τὰ δὲ, πελωδιωδῶν
σποδωτόρων· ἢ ἀμυδροτέρων· τὰ
δὲ ἀλγὼν δυσπεγνιμῶν, ἢ σπινῶν ἢ
μαλλῶν ὀχλίωντων. δεῖ δὲ πρὸς τὰ
κίνδυνον ἔχοντα, διὰ τὸ ἀγωνισ-
κωτέρων ἀγωνίζεσθαι βοηθημάτων·
περὶ δὲ τὰ ἵστυα χαλεπὰ διὰ τὸ
ἐπεικαστέρων. ἀποπνῶν γὰρ ἐπὶ μὲν τὸ
μυζόνων μακροτέροις ἀπ' ἑτοῦ τυ-
χηρῶς μέγαν τοῖς βοηθήμασι, κιν-
10 δύνω δὲ θραπυόμηνον περὶ ἀλγὼν
ἐπὶ δὲ τὸ μικροτέρων δὲ ἀπὸ ὁρίων
δὲ βοηθείας μάτην αἰκίσαντες τὸ σῶ-
μα. πρόχρητος δὲ καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ῥόνων
ἐστὶν ὀρισμός· ὁ μὲν γὰρ ὀξείας καὶ πα-
ραχρημα, καὶ τὰς ὀχλίστας καὶ τὰς
15 κινδύνους ἐπιφέρει, ὁ δὲ ἐξ ἀναβο-
λῆς καὶ ῥέοντος παλείου ἢ ὑδάτι-
νος. περὶ σπινῶν τοῖς μὲν ὀξείας,
κατεσπινόμενως βοηθεῖν καὶ διὰ
πολλῶν ὁμῶς τοῖς δὲ, ὀρλαστότερος.
ταυτὴ μὲν οὖν ὡς ἐν τεχνολογίᾳ
20 μετέως ὤρεται. περὶ ἀλγὼν δὲ
ἐξ ἧς ὡς ἐπὶ κατὰ μέρος.
Σημεῖα κυνὸς λυσσῶντος καὶ τὸ
ὅτι αὐτὸς δεσφύμενός ἐστιν. Κεφ. 6.
Τὸν περὶ τὸ λυσσῶντος λόγον
προετάξαμεν τῷ ἀλγῶν, ἐπεὶ καὶ τὸ
25 ζῶον πολλὸν καὶ συνηθὲς ἐστὶν, καὶ συν-
εχρῶς ἀλίσκεται τῇ λύσσει ὁ κύων καὶ
ἀπόλλυται, καὶ δυσφύλακτον κατε-
σηκε· καὶ ὁ ἀπὸ αὐτοῦ κίνδυνος ἀπα-
ράτητος ὅστις εἰ μὴ πολλοῖς χρη-
σαστο τοῖς βοηθήμασι. λυσσῶν δὲ ὁ
κύων ὡς

alia putredines altas aut exte-
riores excitat: alia vehemētissi-
mos dolores aut coecos ciēt: a-
lia vix medicamentis cedunt, &
magis minúsve molestias exci-
tāt. Oportet autē ea q̄ pericula
ferūt, peruicacioribus auxiliis
expugnari: & min⁹ infesta, mi-
tiorib⁹. Quippe absurdū fuerit
in grauiorib⁹, segnioribus me-
dicamentis hoīes in discrimen
adducere: in minorib⁹ verò, ve-
hemētū auxiliōrū iniuria cor-
pus laceffere. Finitio àtēporib⁹
in prōptu est: hoc enim subitò
in pericula, & presentes mole-
stias adducit, illud verò sensim,
& dilatas in diē longā aut bre-
uiorē producit. Itaq; in acutis
quidē cōfestim multa simul au-
xilia representari oportet: reli-
quis, paulatim. Hęc quadā artis
formula breuiter definita sint.
Iā mēbratim ré prosequamur.

Signa rabiosi canis, &
demorforū ab eo.

Cap. II.

De rabiosi canis morfu fer-
monē aliis prapofuimus, quod
id animal domesticum ac fre-
quēs esse cōsuevit, & in rabiē
sæpius agitur, ac perit, ab eoq;
caueri difficile: inde periculum
ineuitabile hominē manet, nisi
multis vtatur auxiliis. Canis ple-

V iij runq;

DIOSCORIDIS

rūq; flagrantissimis æstib⁹ in ra-
biē efferat interdū quoties fri-
gora incesseſerūt. Rabioſus autē
potū, & eſcā auerſat: largā ſpu-
māremq; pituitā narib⁹, & ore
proiicit: toruē & ſolito triſtius
intuetur: in oēs paſſim ſine la-
tratu irruit, & æquē ſeras homi-
nēſque, tā familiares, q̄ ignotōs
mordet: nec ptin⁹ infeſtū quic-
q̄ infligit, niſi, vt vulnus, dolorē:
exinde morb⁹ ille, qui ab aque
metu hydrophobicus graia eſt
voce appellat⁹, cōtrahitur. Eue-
nit autē cū diſtictione neruorū,
totiūſq; corporis rubore, pſer-
tim faciei, cū ſudore, & lāguo-
re quodā. Aliq̄ aure ſplēdorē ſu-
giūt: alij ſine vlla doloris iterca
pedine vexantē. Sūt etiā q̄ canū
more latrat⁹ exdāt, & obuiā fa-
ctos morſu adoriūt, ac mordē-
do ſimili vitio labefactāt. Proi-
de ex iis q̄ hoc vitiū ſeferūt ne-
minē ſeruātū vidim⁹, niſi forſi-
tā ex hiſtoria vnū aut alterū e-
uaſiſſe audiam⁹: ſig. dē Eudem⁹
ſuperāſſe quēdā affirmat. The-
miſonē aliq̄ demorſū ī hūc fu-
rorē icidiſſe, & euāſiſſe fatētur.
Alij ipſū cū amico aquā expa-
ueſcētī morē gereret, & officiū
exhiberet, quādā naturarū cō-
cordia ſimilē contraxiſſe affe-
ctū: ſed poſt multoſtādē crucia-

tus ſerua-

κύνων ὡς ἐπιπολεῖ πρὸς τοὺς σπῆ-
δροτότοις χαυμέσιν. εἰότε δὲ καὶ
ἐν τοῖς ἐφισκωμένοις κρύεσι. λυσσῆ-
σαι δὲ ἀπὸ βέπευ καὶ βροχῶν καὶ πό-
σιν καὶ φλέγμα πλεονέκτου. εἰς
τὸ σῶμα τοῦ καὶ πρὸς τὸν σπῆντα
καὶ πονηρὸν βλέπει καὶ συγρότητον
συνήδους ἐφορμαῖ δὲ χαλεπὸς ὑλα-
κῆς πᾶσιν ὁμοίως καὶ θηρίοις καὶ
ἀνθρώποις πᾶσι τε συνήθει καὶ
ἀγνώστοις δάκνων καὶ πυλαρχῶ-
μα μὲν οὐδὲν ὀχληρὸν ἐπιφέρει
πλεονέκτον ὁδύνην τῶν ἐκ τοῦ
σπῆματος ὕστερον δὲ ἐκπύει πᾶ-
ν τὸ καλούμενον ὑδροφοβίαν.
συμπύπῃ δὲ μετὰ σπασμῶν καὶ
ἐκρηκτικῶν ὅλων τοῦ σώμα-
τος, μάλιστα δὲ ὅλων τοῦ πρὸς τὸ
πῦν, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἰδρώσεως
καὶ ἀπορίας. καὶ πινὲς μὲν φεί-
ραται πῖν ἀνθρώπων. πινὲς δὲ σπύρον-
ται συνεχῶς. ἔγειο δὲ ὑλακτοῦ-
σιν ὡς σπῆ κύνεις, καὶ δάκνουσιν ἐ-
πίοντες, καὶ δάκνοντες, αἱ τοιοῦτοι τῶ
ἀνθρώπων πάθος κατέστησαν, εἰ μὴ
καὶ Ἰσραὴλ παρρηλικὸν μὲν πε-
ριβύδατο ἵνα ἢ δεύτερον καὶ γὰρ
οὐδὲν μὲν περιεβύδατο πινὲς φη-
σί. καὶ δευτέρω οὐ μὲν, λέγουσι
τῶ παλαιῶι διηχόντα περιεπεσθῆναι
καὶ σπῆντα, οἱ δὲ, φίλω ὑδρο-
φοβίῳ περιεβύδατο πινὲς προ-
θύμως καὶ συμπαθῶς, εἰς τῶν
ὁμοίων ἐμπεσθῆναι διδάσκον. καὶ
πολλὰ κακοπαθήσαντα σωθῆναι.
τὸ πρ

τὸ μὲν οὖν πάθος ἐστὶν ἀρχαλέον,
πρὸς δὲ τῆς παύσεως αὐτῆς, πολλοὺς
καὶ αὐτοὶ περιεσώσασιν. καὶ
ὑπὸ ἄλλων ἰατρῶν σωθέντας ἐ-
γνωσμένον.

5 Θραπείη τοπιλῆ τ' ὑπὸ
λυσσωγίος κυνὸς δὴμιά
των. Κερ. γ'.

Τῆς δευτέρας ἡ μὲν δὲ κοι-
νὴ καὶ χρῆσθον αὐτῇ ἐπὶ ταῖς των
τῶν ὑπὸ πηλὸς ἰσθμίου ζώου δε-
10 σινωδίων· ἡ δὲ τις ἰδίᾳ τῶν λυσ-
σωδίων τοῖς μὲν γὰρ ἀκρὸς ἀ-
σθενεῖν εἰς θάνατον τοῖς δὲ ἀπὸ πολ-
λῆς διχθείσιν ἐνάρμοστοι, καὶ πρὸς
τὴν τε αὐτὴν ἐκδέχονται, μετὰ
αὐτοῦ καὶ τὴν κοινὴν ἐκτρέφουσιν.

15 μὲν. δὲ τῶν καρκίνους ποτα-
μίας ἐπὶ κληματίδος λευκῆς ἀμ-
πέλου καὶ ταῖς, καὶ τὴν τέφραν αὐ-
τῶν λειοποιήσαντα ἔχον ἀπο-
κεινύμενον· ὁμοίως δὲ καὶ ῥίζαν γλυ-
παιῆς ἀποθέσθαι κεκομμένον καὶ
20 σιτημένον. ὅποτε δὲ τις διχθείη
ὑπὸ λυσσωγίος κυνὸς, εἰς οἷον ἀ-
κράτου κυάδους δ'. ἐκδέχεται δὲ
μὲν κοχυρία τῆς τ' καρκίνων τέ-
φρας, ἐν δὲ κοχυρίῳ τῆς γλυπαι-
νῆς· καὶ ἐγκυκλιώσας ὡς ἐν διστί-

25 τῶν δευτέρων, πίνειν ἀπὸ τῆς ἀ-
νέρας, μέχρι τεσσάρων ἡμερῶν.
ἀπαρχῆς μὲν οὖν διδόμενον τὸ φάρ-
μακον, τοῦτον προσφέρειν τὴν
τέττον. εἰ δὲ ἡμέραι παρελθού-
σαι δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ τ' ἰσθμίου,
ἐγχε-

tus seruati extitisse. Molestissi-
mū itaque genus morbi, à quo
multos, anteq̃ ipsa experientē,
vindicauimus: & complures ab
aliis medicis seruatos nouim⁹.

Remedia demorforum
à cane rabioso.

Cap. III.

Ratio medēdi duplex: vna cō-
munis, qua vtēdū in oēs mor-
sus, quos virulētę animātes im-
prefferūt: alia peculiariis priua-
tāq; eorū dūtataxat quos rabiosi
canes momorderint: q̃ nō nul-
lis q̃ dē summā opē ferre cōsue-
uit: aliis verò ūtilis maximē q̃
ex multo iā tempore ic̃tū acce-
perūt. Quæ ad hāc pertinet, pri-
mū exponem⁹, deinde cursim
pstringem⁹, q̃ ad cōmunē me-
dēdi rationē pertinet. Cācros
itaq; fluuiatiles in sarmētis albe
vitis cremare oportet, & cine-
rē eorū q̃ minutissimē tritū ha-
bere recōditū: itidē gētianæ ra-
dicē tufā cribratāq; reponere.
Quoties autem canis rabiosus
morsum intulerit, in quaternos
cyathos meraci vini, bina cine-
ris cancrorū cochlearia, vnūq;
gētianę cōiiciātur: hæc ī polētę
dilutioris modū subacta, qua-
triduo bibātur. Inter principia
medicamētū hoc modo detur.
Atq; si ab illato morsu bini ter-
V iiii nīve dies

DIOSCORIDIS

nive dies fluxerint, curationē
auspicabimur à triplicato pon-
dere, supra id quod ab initio
retulimus. Optimū hoc aduer-
sus rabiosorū morsus auxiliū,
quod & plerisq; vnum satisfac-
cit, eoque cū fiducia vti licet. Sed
vt aliis etiamnum auxiliis con-
tra ineuitabile periculum mu-
niamur, nihil ceteris vti prohi-
bet. Satius autem multò fuerit
etiam si in vanū recidat, medi-
camētorū inhumanos tolerare
cruciatus, q̃ per inertia ac defi-
diam in discrimen adduci. Nec
ita in demorsis à rabioso ani-
mali maiora vulnera vereri o-
portet, vti minora, & vlcuscu-
lis cutis similia: quippe maiori
vulnere cōfertim copiosius san-
guis emanās, potest nōnihil vi-
rulēti liquoris exhaurire: quod
in minoribus non accidit: quin
à maioribus abscedentes car-
nes hinc auferre, & labia acie
scalpelli circūscribere, & præ-
hēsam hamulo aut vulsella car-
nē amputare oportet. In vtrisq;
e circūstātia loca altioribus vl-
sculis scarificāda, vt copiosior
fanguinis vacuatio arceat, ne
venenū mēbratim insinuetur.
Cucurbitulæ cū multa flamma
agglutinatæ id iuuamēti præ-
stant, vt veneni vis extrahatur.

Contra

ἐν χειρὸς αὐτοῦ τῇ δεξιᾷ, τει-
πλάσων δὲ διδόναι ὅσον ἐξαρχῆς
εἰρηναίου. τὸ μὲν αἴσιν ἐπὶ τῶν
λυσοθήκων βοήθημα, ὃ δὲ καὶ
μόνον ἐνίοις ἤρκεσε τὸ τὸ ὅτι καὶ
χρηστὸν ἀπὸ μὲν πεποιθίστατος. 5
ἐνεκα δὲ τῶ καὶ δι' ἄλλων ἡσφα-
λίστως παρὲς ἀφουκίον δοκῶντα κιν-
δυνοῖν, οὐδὲν τὸ καλὸν ὅτι καὶ τοῖς
λοιποῖς χρησιμὲν, αἰρετώτερον ὃ
διακενῆς ἀπ' ἡ τῶ πύχνης, ὃ βοήθημα
τῶν τὸ ἀπαθῆρα πον ἵασηται, ἡ 10
διὰ τὴν ἐλκυστικήν κινδύνον πε-
ριπεσεῖν, οὐχ ἡ τῶ δι' ἐλκυστικόν
τὰ μεγάλα τραύματα ἐπὶ τῶν
λυσοθήκων, ὡς τὰ μικρὰ καὶ
ταῖς αὐτοῖς ἐμφερῆ διὰ τὸ ὅτι
μειζόνων ἀφροῖν καὶ πλὴν αἷμα 15
περὶ χεῖρας, διωαταί π καὶ τοῦ
ιοῦ συναπκλῶζειν διὰ δὲ τὴν μι-
κροτέρων οὐδαμῶς καὶ ἐν μὲν τῶν
μειζόνων ταῖς ἀφιστάμεναι στερῆας
ἀντίθεν ἀφαιρετέον, καὶ τὰ χεῖρας
περὶ γλυπτεῖον διὰ τῆς ἀκμῆς, ἀ- 20
ναπείσεως δὲ τῆς σαρκὸς ἀγκί-
σθαι ἡ μὲν δὲ, ὃ ἐκ τομῆς ἀπο-
τελεστέον. ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ τὰ
ἐν κύκλῳ βαθυτέρας ἀμυχῆς
καταρμεσέον * ὅπως ἡ τὸ αἷμα-
τος παρὰ πηλοτέρως ῥυομένη 25
κένωσις, ἐναρτιωθήσεται τὰ σώμα-
τα τῇ τὸ ἰοῦ διαδόσει, πολλὰ καὶ
καὶ ἡ συκία κολληθήσεται μετὰ πη-
λῆς φλογὸς παρὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς,
ὡς ὃ λύσει τὸ ἰοῦ τὴν διωαμιν.

Η δὲ

Η δὲ χρῆσις ἀγυσμώτατον
 ἐπὶ τῶν ἰοδόλων ἔστι βοήθημα-
 των, τὸ γὰρ πῦρ πάσης διωδή-
 ως ἐν τοιούτῳ ὑπάρχει, ὁμοῦ
 μὲν κρατεῖ καὶ κωλύει φέρεσθαι
 τὴν ἰὸν ἑσπέρην, ὁμοῦ δὲ τὸ
 κρατίζει αὐτὴ μέρους τῆς ἐφ' ἑξῆς
 διεσπείας, καταβολὴν οὐ πλὴν
 πυρρῶσαν ἐργάζεται, παρεμβού-
 σης τῆς ἐλκώσεως ἐμπλήρον. πλὴν
 μὲν γὰρ ἐκπύωσιν τῆς ἐξ ἑσπέρης μά-
 10 λισται ἐκ τοῦτου φροντισέον, ὅπως
 μὴ τὰ χρόνι τὰ μέγιστα συγκληθεῖν.
 ἀλλ' εἰ δυνατὸν ἔστι πλεον τῆς
 περὶ διεσπείας τὰς ἐλκώσεις πρη-
 στέον, καὶ ἐπὶ φλεγμονούσας καὶ ἐπὶ
 ῥυπαρομύρους. παρέξει δὲ ἀν-
 15 τὴς τὸ τοιοῦτον πάειχος ἐμπι-
 δεύματος, καὶ σκόρπον ἀγρὸν λεο-
 τεύδωμον, χρόμμυδόν τε ὡσαύ-
 τως, ὅπως μὲν οὐ μάλιστα ὁ κυ-
 ρηαῖκός ἢ ὁ χαλούμβιος μηδι-
 κὸς ἢ παρδικός. κόκκοι δὲ π-
 20 ρῶν ἐμπιπιδεύουσιν καὶ μεμασθη-
 μένους καὶ ἀμάσσητοι διαφυρόμε-
 νοι μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς ἀ-
 νευρώσει τὰ τραύματα. πνὴς
 δὲ οἶσται τὸς μεμασθημένους
 ἀντιπαδὲς π' ἔχειν ἀπὸ τῆς τῶν
 2 μεμασθηκότων νηστείας· οὐ μὲν
 ὅσο το βέλαιον ἔστιν. ἀλλὰ ἐνχαί-
 ρως αὐτοῖς χρῆσθαι. εἰ δὲ ὁ πρ
 γίνεται πολλὰ καὶ, καὶ ἑλὰς συμ-
 χόρμαι φθάνουσιν περὶ τ' ἡμέρων,
 διὰ χρεὶς ἀναξάνειν περὶ σήκει·
 πρὶν

Contra virulentos ictus, vltio
 expeditissimū est auxilium, vt
 pote cum ignis cætera viribus
 præstet, simul quod virus do-
 met, & ferri penitius nō pati-
 tur, simul quod pars ignem ex-
 perta, postea non vulgare fun-
 damētū curationi futura præ-
 beat, manente diutius exulce-
 ratione. Animaduertendum ex
 eo tēpore cum crusta decidēt,
 ne vlceris ore coalescant, & ei
 catrice induātur, sed si fieri po-
 test ad multū, idq; præstitutum
 tempus, vlcerationes & sordi-
 das adhuc & inflammationem
 minantes, prorogari conuenit.
 Quod inditū iis falsamentum
 optimè præstabit, & syluestre
 allium detritū: item cepa, suc-
 cūsq; præsertim Cyrenaicus,
 aut qui Medicus, aut Parthicus
 appellatur. Tritici grana tam
 mansa, q̄ non mansa imponan-
 tur: si quidē subacta pistāue à
 perfusione vulnera dilatāt. Sūt
 qui à mandētium ieiunio, sibi
 aliquid asciscere arbitrentur,
 quod suapte natura resistat: ve-
 rum id certum nō est. Cæterū
 tempestius eorū vsus minimè
 est contēnendus. Si verò quod
 peræpe accidit, ante dies præ-
 finitos cicatrices coirēt, cōmit-
 terenturq; manū postulabunt:
 nan q

DIOSCORIDIS

nanque eas diducere carnem-
que scalpello circinare, aut ite-
rum inurere, expedit. Vbi ve-
rò propositum tēpus præterit,
vltus ad cicatricem ducendū,
& emplastro quod è salibus
conficitur locus comprehen-
dendus: nec multò post sina-
pismo vtendum.

Ratio victus in morfu ra-
biofi canis. Cap. III.

QVÆ ad partem istā per-
tinent præsidia, ita se habent.
Cæterum victus rationem ex
iis quæ veneno aduersantur,
coniectura quadam colligere
oportet, simul vt veneni vires
hebetet, restinguatque, simul
vt arceat, quo min⁹ ad intima
perniciēs illabatur. Etenim as-
sumpta perniciosarum virium
penetrationi resistūt. Quorum
vtrunque præstare potest vini
meracioris, paksi, & lactis po-
tus: quippe qui hæc omnia ca-
piunt ad curam, nonnihil ve-
neno obiiiciunt, quod omnem
eius acrimoniam obrūdat. Si-
mili modo aliorum, porrorū,
cœparūque cibos: quod ea
difficulter cōficiantur, vixque
aboleantur. Nam multos dies
huius cibi qualitates remanēt,
quo tempore nec euincūtur,
nec permutant à mortifera vi,
sed

περιστρέφοντας ἢ τέμνοντας, ἢ
καὶ ἐπιγράοντας πάλιν ἐὰν οὐ πο-
τὴν παρελθούσης δὲ τῆς περ-
κεινδύνης περὶ θεσμίας, ἀφετέον
μὲν ἀποσυλωθῶναι τοῖς ἔλκεσιν,
ἐμπλάσσει δὲ τῇ διὰ τῶν ἀ-
λῶν ὅλον τὸν τόπον καταλη-
πτόν· μετὰ ὀλίγου δὲ ἡμέρας
καὶ συναπτεῖν.

Πρὶ Διὰ τῆς τ' ὑπὸ κυνὸς
λυσοπῶτος διηγήσεων. Κεφ. δ'.
Ἡ μὲν οὖν τοπικὴ θεραπεία 10
τῶν λυσοπῶτων, τοιαύτη τῆς
ἔστ. δὲ δὲ καὶ πλὴν δὲ αὐτῶν ἀν-
τὶν ἐσοχάδιαι τῆς πρὸς τὸν ἰόν
ἐναντιώσεως, ἵνα ὁμοῦ μὲν ἀμ-
βλώη καὶ σθενύσῃ τ' ἀνὰ αὐτῆς,
ὁμοῦ δὲ καλύῃ τιμὴν εἰς βάθος 15
φραγῶν καὶ ἀλαλαβανόμους ἢ ἀν-
τιπῖπει τῇ παρεκδοσει τ' φθο-
ροποιῇ διωάμεως. διὰ ταῦτα δὲ
τῶν ἐκείνων παύσειν τὸ το-
οῖον ἀφράτη ζώοντι πέσις καὶ
γλυκύς ἢ γάλακτος οἶ ἢ ταῦ- 20
τα πάντα λαμβάνοντες πρὸς
πλὴν ἐπιμύλειαν, ἐνίστανται π-
ῖν, ἢ πᾶσαν αὐτῆς πλὴν δριμύ-
τητα ἐκχέειν. ὡς πάλιν δὲ καὶ
σκορόδιον καὶ πρῶσον καὶ κρο-
μύων ἐδωδὴ καὶ ταῦτα ἢ τὸ 25
ἅλον δισμετρίως καὶ δισμέ-
τρησιν. παρεμβόοισι ἢ αὐτῆς αἰ-
πιότητες ἐπὶ πλείους ἡμέρας,
ὅπότε οὐ νικᾶται οὐδὲ πέπει-
ῶν τῆς φθοροποιῆς διωάμεως, ὅτε

sed

ὅτε

ἐν δὲ τῶν ἀνατίων κρατεῖν ἀν-
 τὴς πέσκειν. εἰς ὅτο δὲ καὶ
 τῶν ἀντιδότων ὅτι ἡρεῖα, καὶ
 τῆς θηριακῆς, καὶ τῆς εὐπατο-
 εῖου λεγόμενης. καὶ τῆς μυθρι-
 5 διατέου καὶ πάσης ἄλλης ἢ πρὸς
 ἐκ πελεόγων ἀρωμάτων εἰληθε
 τῶν σύστασιν. διωμετέλκνται γὰρ
 τῶν συστάσει πάντα τὰ ἀρώματα
 10 διωμάεσι καὶ ταῖς οὐσίαις διὸ
 περικρατεῖται τοῖς σώμασι. τοι-
 οῦτος μὲν οὖν καὶ ὁ τῆς διαίτης
 ἡρόπος. δεῖ δὲ γινώσκων ὅτι ἡ τῆς
 ὑδροφοβικοῦ πάθους ἐκείνη σκη-
 ψις, οὐδὲ ὠλισμένῳ ἔχει περ-
 15 δεσμίαν. ὥς ἐπιτεπλῆστον γὰρ
 ἕως τεσσάρων μηνῶν εἰώ-
 20 ζες τοῖς ἀμεληθεῖσι καὶ δι' ἐξ-
 μύνης ἐνίοις ἀπώληται. καὶ δι' ἐ-
 νιαυτῆς, καὶ ταῦτα ἡμῶν ὡς ταῦτα.
 ἰσορροπία δὲ πνέει μετὰ ἐπὶ αἰ-
 τῆαν ἐνίοις ἐνδιδόναι τῶν πάθει.
 καὶ κατὰ μὲν ταῖς ἀρχαῖς τῆς λυσ-
 20 σσύνκτων ἢ τετραπεία, τοιαύτη
 ὅτιν. ἐὰν δὲ ὁππότες διηποτυῶν ἐν
 ταῖς περὶ ταῖς ἡμέραις μὴ περ-
 ληφθῇ τὰ περὶ ἡμέρας βροθήμα-
 τα, τὸ μὲν πελαγεκίλειν καὶ χαίειν,
 παρρηληπτόν. καὶ γὰρ ἰκανὸς εἰς
 25 τὸ παρελκεῖν δὲς μεταγινεῖ διωά-
 ται. οὐδεμία γὰρ ὄντως τῆς ἐπι-
 βολῆς, ἀλλὰ διακινῶς τὰ σώ-
 ματα ταῖς ὁδωαῖς βλαβηθῆσε-
 ται, βόπος δὲ τῆς τετραπείας ἔπε-
 ρς ἀγέδω, καὶ παρὸς ἢ καὶ μέγα
 ὀφελος

sed contrariis illa vis expugna-
 tur. Cui rei antidotorum vsus
 accommodatur, & theriacēs,
 Mithridatij, & eius quod eupa-
 torio temperatur. Deniq; om-
 nium quæ magnam aromatum
 partem sibi vendicant: quippe
 aromata omnia viribus & sub
 stantiis ægrè permutantur: qua-
 re in corporibus euincunt. Vi-
 ctus ratio hoc modo se habet.
 Nosse conuenit, pauorē aque
 non statò definitoque tempo-
 re exoriri: plurimum tamen ad
 quadragesimum vsque diē ne-
 glectis differri consuevit. Post
 semestre etiam nōnullos inuadit:
 quēdam post annum aquā
 horruisse constat. Quæ nobis
 visu cōperta fuere. Narrant &
 aliquos post septennium aqua
 metu fuisse tentatos. Inter prin-
 cipia demorforū à cane rabio-
 sa curandi ratio talis est. Verū-
 enimuero si ea quæ retulimus
 auxilia, primis diebus prater-
 missa fuerint, nec scalpro car-
 nem circinare, nec vstionē ex-
 periri operæpretiū est. Nō enī
 quod iā pertrāsiit, satis euocare
 possent. Nulla utiq; istius rei
 occasio aut vtilitas, sed incaf-
 sum corpora dolorib; sternen-
 tur. Alter verò curationis mo-
 dus accedat. Deiectio magnū
 præbet

DIOSCORIDIS

præbet iuuamētum, vtpote cū mouendo, corporis habitum trāsmutet, & quæ colocynthidem recipit hiera. Itē iac schistum, quod simul deiectionem moueat, & venenum domare possit. Cibi acres, & meraculi potus, quibus vis veneni vehementer retunditur, quotidie sumi debent. Cæterum sudores ante cibos, & post etiā ciendi. Dropacismi sinapismi; alternatim per corpus totum adiciendi. Sed longè omnium efficacissimum auxilium helleborismus cognoscitur, quo cum fiducia nō semel atque iterum, sed frequentius ante quadragesimum diem, vel post hoc tempus vti licet. Tantam enim vehemētiam hoc auxiliū habere fertur, vt quidā qui iam aquæ metum sentirent, sumpto helleboro, simul ac primum morbi impetū experirētur, fuerint seruati. Nam & iam vitio tentatos nemo vnquā seruare potest. Itaque primū curā contra rabiosi canis morsus breui sermone exposuim⁹: iam ad alia, quæ venenatis morib⁹ seuire consueuerūt, trāseundū. Notas vno cōtextu, deinde cōmunē medendi modū, qui omnibus cōuenire possit, explicabimus.

Cursum

ὁ φελος ἐμπαρέχειν διωκόμενῃ, συμμεταποιεῖ γὰρ τὴν ἐξ ἡμετέρας ἰσθμῶν τε διὰ τὴν κολλοκωμίδος ἰσθμῶν δέσσει. καὶ δὴ καὶ τὸ γάλα τὸ χυλόν, ἐμὲ καὶ δακρυὸν καὶ σπικρῶσεις πα-
ρέχειν διωκόμενον. αἰ τὴν δριμυ-
φάριαν καὶ ἡ τῶ ἀκράτου πύσος, πα-
ραλαβάνει δακρυὸν καὶ δριμύτητα,
ἀμβλυὴν διωκόμενα τὸν ἰόν, καὶ
πρὸς τούτοις ἰδρωτοποιεῖ, καὶ πρὸς
τροφῆς καὶ μὲν τροφῆς. δριμυτακι-
σμός τε καὶ σπικρῶσις καὶ μέρος 10
ἐφ' ὅλα τὰ σώματα. πύσος δὲ
ἀντιστοιχεῖ τὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
μοῦ καὶ ἐκ τῶν ποδῶν, καὶ χεῖρας
τε διαρκῶς τῶν βοήθημα π, ἐχ-
απαξ, ἐφ' ὅλα, ἀλλὰ καὶ πλείστα-
κις πρὸς τῆς τεσσάρων καὶ 15
μὲν ταῦτα. τοσαύτην γὰρ ἡ ἰσχυ-
ρὸς πρὸς τὴν βοήθημα, ὥς τε
τὴν ἰσχυρὴν καὶ τῶν ὀφθαλ-
μῶν, καὶ τῶν ποδῶν πηλὸν λαβόντας
ἐκλεῖσθαι ἐκ τῶν ἐν τῶ πρὸς τῶ
καταπείρασιν τῶν συμπτῶμα-
τος. τὸν γὰρ ἡ δὴ κατεργασίαν, 20
οὐδὲ αὐτὸς πρὸς τὴν πύσιν δὴ
ναται. τὴν μὲν οὐκ τῶν λυγρῶν
δύναται ἐπιμελεῖσθαι πρὸς τὴν ἐξ-
έμετα, δὴ ὅταν ἐμπεσῇ εἰρήνη
μὲν ἐπιλογισμὸν. μεταβαίνοντες 25
δ' ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἰσθμῶν.
πρὸς τῶν μὲν ταῦν σημειώσεως αὐτῶν,
ὑπὸ μίαν ἐκ τῶν σημειώσεως πρὸς φα-
σιν, καὶ δὴ τὴν κοινὴν τὴν δευ-
τέρην πᾶσιν ἀρμόσαι δυνάμεναι
ἴσμεν.

ὑποδραμόντες δὲ ἐξῆς ὑποδεί-
ξιν, εἴ πνα κατ' ἰδιότητα ἐ-
γίους παρσυνελῆν πέφυκεν. ὁ-
μοίως καὶ τὰ τελείως ἀβόηθητα
παρσυνελῶσιν ἔμεινα.

5 Πρὶ Φαλαγγίων. Κεφ. εἰ.

Τοῖς μὲν ὑποφαλαγγίων δεδη-
γυμένοις, αὐτοὺς μὲν ὁ τόπος ἐνερε-
νθῆς ὄρεϊ καὶ ὁμοίως κενήμασιν οὐ
τε διωδυνῶς ἢ τ' ἀπὸ θερμότητος, ἀλλ'

10 ἐκ αὐτῶν κατεψυγμένοις, παρσυ-
κνῶν δὲ τρόμος δι' ὅλην τὴν σῶ-
ματος, καὶ ἐντάσεις ἀπὸ τοῦ βου-
βωνος, καὶ τῆς ἰγνύας παρσυν-
κνῶν σπασμῶν, ἀπὸ πλὴν ὁσπυ-
σύνλημμα καὶ συνελθὼς πρὸς ἄ-

15 ρησιν ἐρεθισμός. Δυσκολία πολλὴ
ἀπὸ τ' ἐκκρίσιν τ' ἀπὸ πύματος.
ὁμοίως δὲ τῆς καὶ ἰδρὸς ὑ-
γρὸς καὶ ὅλην πλὴν ὁσφάνειαν
ἐκκρίνει. τὰ τε ὅματα διακρύει
καὶ ποσὶς ἀμαυροῦται.

20 Πρὶ Σκολοπένδρας. Κεφ. εἰ.

Τοῖς δὲ ὑπο τῆς χαλκιδόνος
σκολοπένδρας ἢ ὀφιοκτένης δεδη-
γυμένοις, ὁ μὲν ἐν κύκλῳ τόπος τ'
δύγματος, πλὴν τῆς καὶ ἀπὸ πύ-
ματος καὶ ποσὶς τρυφῆς καὶ τὸ

25 ἀσάνιον καὶ ἐνερενθῆς φαίνεται. ἐλ-
κοῦ δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς δύγματος
λαμβάνων τ' ἀρχὴν, ἐκαστὴν π-
να ὁπίστρον καὶ δυσκολίαν πρὸς τ'
τῆς καὶ ὅλην τὸ σῶμα σπασ-
μῶσις γίνεται κνησμώδης.

Πρὶ

Cursum deinceps subiungemus
ea, quæ sua proprietate nonnullis
auxilium præstare possunt. Po-
stremo subnectitur etiâ vene-
nata, quæ nullis cedunt remediis.

De phalangiis. Cap. V.

De morsis à phalangiis lo-
cus quidem ipse, quasi ab impa-
cto aculeo rubet, non intume-
scens, nec per ambitum cali-
dus est, sed mediocriter hu-
mescit: ubi verò contrario-
rum occursum refrigit, conse-
quitur corpore toto tremor,
distentiones poplitum & in-
guinum, convulsionibus non
dissimiles. In lumbis collectio
exoritur, & perpetua urina li-
bido lacelsit, multaque reddi-
dis excrementis colluctatio. Vni-
uersa cute frigidus sudor ema-
nat: collachrymant oculi, offu-
sisq; nebulis caligant.

Scolopendra. Cap. VI.

Si scolopendra aut dicta o-
phioctene morsum intulit, lo-
cus per ambitum liuore fugil-
latur, & computrescit: inter-
dumque, licet raro, sæculen-
tus atq; ruber cernitur. A mor-
su ipso exulcerari locus inci-
pit, vlcusque id negotium ex-
hibet, ferè remediis inuictum:
præterea toto corpore pruri-
go sentitur.

Scorpio

DIOSCORIDIS

Scorpio. Cap. VII.

Scorpionis morfu inflam-
mari statim incipit locus, &
indurescit, ac intentus rubet,
vicissimque dolore premitur.
Modò siquidem exesuat, mo-
dò frigore occupatur. Labor
repentè fatigat, & aliquando
meliuscule habet, aliquando
verò recrudescit. Consequitur
fudor, horroris sensus, & tre-
mor. Extremæ corporis partes
refrigescunt, inguina extollun-
tur, per sedem flatus exeunt, ca-
pilli eriguntur, palor membra
decolorat & dolor, tâquam ex-
pungente acu, per vniuersam
cutem sentitur.

Pastinaca marina.

Cap. VIII.

Si marina pastinaca percuf-
fit, protinus accidunt molesti
dolores, assiduæ conuulsiones,
lasisitudo, & imbecillitas. Mens
percussis labat, postea obmute-
scunt: oculi caligant. Percussus
autem locus in ambitu cum vi-
cinis partib⁹ denigratur, &
ita obtupestcit, vt tâgen-
tem non sentiat. Hunc
si quis premat, atra
sanies, crassa & ma-
lè olès excernitur.

Mus araneus. Cap. IX.

A mure araneo percussis,
circa

Πρὶ Σκορπίου. Κεφ. Ζ΄.

Τοῖς δὲ ὑπὸ σκορπίου θη-
χθεῖσιν, ὁ μὲν τόπος ἐνδοῦς ἀφ-
ρεται φλεγμαίνειν, σκληρεῖς καὶ
ἐνερευθῆς καὶ περπαθῆς, οὐδὲ
νηγνὸς ἐνδοῦς. ὁ τὲ μὲν γὰρ
πύρωσις, αὐθις δὲ ψυχρὸς ἐπιλαμ-
βάνεται. καὶ πῶς ἐξάπνως, καὶ
ποτὲ μὲν ῥαίσει, ποτὲ δὲ ἐπιτείνει-
ται. παρέπεται δ' αὐτοῖς ἰδρώς
καὶ φεικῶδης αἰδήσις, καὶ τρέ-
μος. καὶ περὶ ψυχρὸς ἀκρωτηρίων, 10
καὶ βουβώνων ἐπαρσις, φύματα
διὰ τῆς ἐδρας, ὁρδοτεγία τὲ,
καὶ δύσχροια, ἐπαλγῆς περὶ τὸ
ἐπιφανέναν τῆς αἰδήσεως, κα-
δάτω ἀπὸ βελόνης κεντημάτων
ὁδυνώμενος.

Πρὶ Τρυγόνος θαλασσίας.

Κεφ. Η΄.

Τοῖς δὲ ὑπὸ τρυγόνος θαλασ-
σίας θηχθεῖσιν, παρὰ τὴν μὲν πε-
ριωδυνίαν συμβάνουσι δυσκατέρ-
γαστοι, σπασμοὶ τὴν συνεχεῖς καὶ πύ- 20
ρος, καὶ ἀπογία, καὶ διανογία παρ-
φρεσίν, μετὰ δὲ τούτων ἀφωνία καὶ
στοματικὸς ὀφθαλμῶν. αὐτοὺς δὲ
ὁ πλεονέκτης τόπος, * μέλας γίνεσθαι
καὶ, καὶ τὰ πληστοῖον αὐτῆς μέρης, καὶ
περὶ τὴν ἀφῶν ἀναδινεῖται. ἐ- 25
περὶ δὲ πῶς αὐτὴ ἀπολήσῃ, ἰχθὺς
ἐξ αὐτῆς μέλας, παχὺς, δυσώδης
ἐκκρίνεται.

Πρὶ Μυγαλῆς. Κεφ. Θ΄.

Τοῖς δὲ ὑπὸ μυγαλῆς θηχθεῖσιν,
κύκλω

κύκλω μὲν περὶ τὸ πόντον τῷ δὲ ἵμα-
τος γίνεται φλεγμονή, φλυκτὶς δὲ
ἐπαίεται. ἡ μέλαινα, μετὰ ἰχθῆρας
ὕδατος δὲ καὶ τὰ πλεονέκτα πάντα
πλεῖστα ῥαγεῖσις τὲ δὲ φλυκταί-
νης, νομὴ παραλαμβάνει παρα-
πλησίαν ἢ ἀπὸ τῶν ἐρυσικῶν. συν-
τάτοις δὲ παρέπεται καὶ σφόδρα
πᾶσι τὰ ἐντέρα, καὶ δυσουεία, καὶ
ψυχρὰς νοτίδας ἀνέχουσιν.

Πρὶς Ἐχιδνης. Κεφ. ι.

- 10 Τοῖς δὲ ὑπὸ ἰχθίνης διηχθεῖ-
σιν, οἱ δὲ καὶ ἐφ' ἑαυτὸν τὸ σῶμα
ἐκραινέται, τὴν χροιάν δὲ ὑπό-
λευκον ἔχει. ἰχθὺς δὲ ἀπὸ τῶν βού-
ματος περρεῖται, τὸ μὲν περρεῖται
ὑπολίπαρος, μὲν ταῦτα δὲ αἰμα-
15 τώδης φλυκταίνων τε ἐπανόστα-
σις, καὶ δὲ πρὸς τῶν πνευμά-
των ἔπεται. καὶ νομὴ περρεῖται
λαμβάνει περρεῖται ἐπὶ τὰ
παρακείμενα πάντα πλεονέκτα, οὐ
μόνον ἐπιπόλαιος, ἀλλὰ καὶ διὰ
20 βάθος αἰμάσσει. ἡ αὐτοῖς καὶ τὰ
ἔλα. καὶ πᾶσι τὸ ἥπαρ συνίσταται
φλεγμονή, σφόδρα τε καὶ χολώδεις
ἐπισυμβαίνουσιν ἕμετοι. προσγί-
νεται δὲ αὐτοῖς ἕμετος καὶ χέρος, καὶ
δυσκρία, καὶ ψυχρὰ πᾶσι δρασσις.

- 25 Πρὶς Ἀμφισβάνης. Κεφ. ια.

Παραπλησία δὲ συμβαίνει
καὶ τοῖς ὑπὸ τῆς περρεῖται νομῆς
στυάλης ἢ ἀμφισβάνης δι-
χθεῖσι, βρονθεῖ δὲ χέρον ἥδη τὰ
αὐτά. διό περ ἰδίως ἀναγρασθῆς

871

circa morsum in orbem in-
flammatio exoritur, nigrâque
pustula, diluta sanie turgens,
exurgit: proximæ partes liuēt.
Rupta pustula, depascēs vlcus,
nō ei dissimile quod serpit, oc-
cupat. Intestinorum quoq; tor-
mina, difficultas urinæ & frigi-
dæ asperginis offusio conse-
quantur.

Vipera. Cap. X.

Si vipera momordit, cor-
pus intumet, vehementer are-
fcit, subalbidumque colorem
cōcipit. Sanies à vulnere pro-
funditur, primum suppinguis,
mox cruenta: pustulæ adultis
similes erumpunt: & antea de-
pascens vlcus, quod in proxi-
ma repens, non summa modo
corporis, sed intima quoque
corripit: gingivæ iis cruore
suffunduntur: inflāmatio cir-
ca iecur erumpit: tormina &
biliosi vomitus sequuntur.

Sopor, tremor, & vri-
næ difficultas acce-
dit, & frigidus su-
dor offunditur.

Cæcilia. Cap. XI.

Consimilia eueniūt iis qui à
cæcilia nomine, aut amphisbe-
na demorfi sunt, eadēmq; ferē
auxiliantur: quare hoc venenū
priuatâ descriptionē sortitum

801

DIOSCORIDIS

nō est, neq; visum est dignum,
quod alio genere cōprehēdat.

Dryinos. Cap. XII.

A DRYINO moris pu-
stula molestique dolores inci-
dunt, præsertim quā dilutæ fa-
nici emissarium subest: quin-
etiam erosio, tormināque cō-
sequuntur.

Hemorrhoo. Cap. XIII.

Ab hæmorrhoo ic̄tis vhe-
mentes cruciatus accidūt, qui
angusta contrāctaque corpo-
ra ex continuo dolore red-
dunt. Ex plaga copiosus cruor
effluit, & quacunq; parte cor-
poris cicatrix vlla fuerit: ea san-
guine manat. Excrementa per
alium cruenta eiiciunt, pro-
fluēsq; sanguis in globos coit.
A pulmone sanguinē extulsi-
unt, & in vomitiones effusi fi-
ne remedio commoriuntur.

Dipfas. Cap. XIII.

Quos dipfas percussit, solut⁹
ac nō cōstrict⁹ tumor premit,
fitisq; visq; eo p̄tinax, vt satiari
nō possit, ac sine vlla interca-
pedine ex cruciet: etsi potū ple-
no ore affatim trahāt, illico in
eandē sitim relabunt. p̄inde to-
to habitu similes sunt iis q. an-
tea pot⁹ nihil hauserint. Quare
p̄pter cōtinuā sitim, & præster,
& causon, aut dipfas appellat.

Natrix

οὔτε τε πύμχαν, οὔτε ἰξιδῶδη τὸ
εἶδος τῶν.

Πρὶ Δρυίνος. Κεφ. ιβ'.

Τοῖς δὲ ὑπὸ δρυίνος διηχθεῖ-
σιν, ἰσχυραὶ πτερωδυνῖαι ἐμπύκ-
σι, καὶ φλυκταίνοντες ἐν τῇ οἰ-
κείῳ μέρει, ὅπου δὲ καὶ ὑδατῶδες
ἰχθῦρος ἐκχυρὸς ἐπακαλουθεῖ δὲ
καὶ διημὸς καὶ σφῆρος.

Πρὶ Αἱμόρροις. Κεφ. ιγ'.

Τοῖς δὲ ὑπὸ αἱμόρρῳ διηχθεῖ-
σιν, ἰσχυραὶ πτερωδυνῖαι ἐμπύκ-
σι, βραχέα δὲ καὶ στενὰ παντελῶς
παρέχουσι τὰ σώματα ὑπὸ συν-
χῆας τῇ δὴρμῶτων. ἐν δὲ τῇ διη-
ματος ἐκχυρὸς γίνε-
ται, καὶ
ἐλθὼν κατ' ἕτερον μέρος τῇ σώμα-
τος ὑπαρῇ, παρέχεται αἱμόρροιν.
τὰ δὲ διαχωρήματα αἵματός διη-
κρύνε-
ται, καὶ τὸ ἀπορρέον ἀπ'
αὐτῆς αἷμα τεδρομεῖον ὄν-
τι βήοντες τῇ ἀπὸ πνεύματος, αἷ-
μα ἀνάγκη, καὶ ἐξελθόν ἀδονδῆ-
τως. Πρὶ Διψῶδος. Κεφ. ιδ'. 20

Τοῖς δὲ διηχθεῖσιν ὑπὸ διψῶ-
δος, ἀσθενὸς ὄντος ἐκείνου, καὶ διψῶς
ἐπιτεταμένον ἰσχυρῶς ὥς τε ἀ-
πλήρωτον καὶ ἀδιὰ λειπὸν εἶναι.
καὶ τὸ ποτὸν χαλῶν ἐλκύν, καὶ τῷ
αὐτῷ κατὰ δύναμιν. τῷ δὲ καὶ τῷ
ἀργαλὸν εἰσφέρει τὸ ποτὸν, παρὰ
πλήσιν πῶς τῶ συγκρίματος
ἀκαλουθεῖ. διὰ τῇ συνελθόν τῷ π-
μάτος εἰσφορῶν, ὅθεν περὶ τῇ καὶ
καὶ σφῆρος πτερωδυνῖαι ἢ διψῶς.

Πρὶ

Πρὶ ὕδρου. Κεφ. ιε.

Τοῖς δὲ ὑπὸ ὕδρου διηχθεῖσι,
τὸ ἔλκος πλεονεύει καὶ μέγα γίνε-
ται περὶ ὕδρον. ἰχθὺς τὴν ἐξ αὐτῆς
μέλας καὶ πολλὸς καὶ δυσώδης οἶον
ἀπὸ νομῆς ἐκκρίνεται.

Πρὶ Κένχρου. Κεφ. ις.

Τοῖς δὲ ὑπὸ κένχρου διηχθεῖσι,
τὸ μὲν δῆγμα ὁμοιον τοῖς ἀπὸ τῆς
χάδης, σπινθὲρ δὲ ὅτι παρακολυθεῖ.
καὶ περὶ ἑρπύλλας σάρκας ἐξοιδύσονται
10 πᾶσι τοῖς ὡς ἐπὶ ὕδρουπος. λιθάρ-
χου δὲ τὸ γίνον καὶ καταφορεῖς
αἱ ποῖ. Εὐραστέρης δὲ φησὶν ἀμ-
πλὺς πεπονημένοι τὸ ἥπαρ καὶ πλὺ
νῆσιν καὶ τὸ κῶλον. ἀνελμύνει τὸν
καὶ αὐτῶν διεφθαρμένον πᾶσι εὐ-
15 εἰσέκεται πάντα τὰ μέρη.

Πρὶ Κεράστου. Κεφ. ιζ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ κέραστου διηχθεῖσιν,
ὁ μὲν τύπος ἐπαίρει καὶ σκληρίας
καὶ οὐκ ἀνώγει. εἰ δὲ ἀπὸ τῆς
δυσματίας ἰχθὺς ποτὲ μὲν μέλας,
20 ποτὲ δὲ ὑπέρχρος. κερράστου δὲ
γίνεται πρὸς τὸ σύγκριμα ὅλον καὶ
τὸ μὲν αἰδοῖον τείνεται. ἡ δὲ διά-
νοια ἐξίσταται, ὁφθαλμῶν τε ἀ-
μαύρωσις ἐπιγίνεται. τέλος δὲ
ἀπὸ λλῦται σπώδρος τεταῖρος.

25 Πρὶ Ἀσπίδος. Κεφ. ιθ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ ἀσπίδος διηχθεῖ-
σι, τὸ μὲν δῆγμα ὁμοιον τοῖς
ὑπὸ βελόνης κατῆμασι μικρὸν
παιτελῶς φαίνεται χυεῖς δὲ ἐ-
πέρσεως καὶ αἰμάπον ὅτι πολλὸς
καὶ λλῦται

Natrix. Cap. XV.

Ab natrice demorfis vlcus di-
latatur, & liuidū ac ingēs eu-
dit. Sanies ex eo multa, & atra,
& malē olens, nō secus atq; iis
quæ serpunt vlcerib⁹, expuitur.

De cenchro. Cap. XVI.

Cenchri morsum, qui vipe-
rino ictui similis est, putridum
vlcus sequitur. Carnes antea,
vt in aqua inter cutem, prætu-
midæ, defluūt. Lethargo corri-
piūt, & veterno pressi som-
nōs captāt. Erasistrat⁹ eos ioci-
nere, intestino ieiuno, colóque
confictari autor est. Quippē
diffectis ipsis, omnes ferē par-
tes corruptæ repeririuntur.

Ceraсте. Cap. XVII.

A ceraсте percussis locus
attollitur, cum duritia pustulo-
sus. E plaga sanies profluit, mo-
do atra, modo pallidior: sed
toto concretu varicosus intus
mescit: genitale intenditur:
mens labat, & oculorum
caligo exoritur: denique
rigore neruorū distē-
ti commoriuntur.

Aspis. Cap. XVIII.

Ab aspidе ictis, vulnus exi-
guum prorsus, quasi ab adacta
acu citra tumorem conspicit-
ur: sanguis exiguus ille quidē,

X sed

DIOSCORIDIS

sed ater distillat: caligo velox
oculos obnubit: labor in to-
tum corpus multiplex, omni-
um levis & non sine voluptate
consequitur. Ideo Nicander
perpulchrè cecinit: At vir pe-
rit, absque labore, virens atque
discolor: mediocris stomachi
dolor afficit: frons perpetuò
reuellitur: genæ contremiscūt,
quasi sine sensu in somno vacil-
lent. Hos mors tollit, ad diei
trientem non dilata.

Basiliscus. Cap. XIX.

Erasistratus in libro quem
de medicaminibus & venenis
condidit, de vocato basilisco
scitè ita refert: Cum basiliscus
momorderit, vuln^o ad auri co-
lorem efflauescit. Itaque in plu-
rimis quæ virus ei aculantur,
comites notæ ita se ha-
bent. Transeuntes utiq;
ad medendi rationem,
primum, vt fieri po-
terit, de cōmuni-
bus differem^o.

ἀλλὰ βραχὺ καὶ μέλαν ἀποστρέφει·
τα χεῖρα δὲ ἀμαύρωσις ὁμμάτων
καταλαμβάνει· πόνος τὸ ὅλον τῷ
σώματι πολλοὶ δὲ πόντοι τὸ πᾶν
ἐλαφρὸς καὶ ὅτι ἄτερ ἡδονῆς περὶ-
κολεῖται. διὸ καλῶς ὁ Νίκανδρος
πεφώνηκε· καμάτι δ' ἄλβ' ὅλλυσ'
αἰνῆς, χεῖρας ἀπρόποιοι καὶ χλοαν-
θῆς· καὶ διωγμὸς ὀλίγος, μετὰ πᾶν
ὃ σμικρὸς ἀνασπᾷ· βλεφαρῶν
κινῆται μὲν ἀναδυσίας ὁμοίως
ὑπὸν, καὶ τούτοις θάλατος σωαί
εἰ μὴ ὃ βίτον ἡμέρας διαλιπὼν

Περὶ Βασιλίσκου. Κεφ. ιθ'.
Βρασίστρατος ἐν τῷ καλαμῆ-
νι περὶ δυνάμεων καὶ διασώσεων
περὶ τῶ καλουμένου βασιλίσκου
ῥητὸς οὕτω φησὶν· ὅταν δὲ ὁ βα-
σιλίσκος δάκῃ, πολλὴ ὑπόχρυσ-
σις γίγνεται. Τὰ μὲν οὖν ἐν
τοῖς πλείστοις τῶν ἰσχυρῶν παρὰ
κοινοῦ θούωται σημεῖα, τοιαῦτά
ἔστι· μεταβάλλονται δ' ὅτι τῷ
δεραπείαν, περὶ τὴν τὰ
κοινὰ τῆς δεραπείας
ὡς δυνατὸν παρὰ
δύσσειαν.

LIBRI SEPTIMI
FINIS.

PEDA-

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙ-
ΒΛΙΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ.
ΠΕΔΑ-